

Κοσφία

2438

Χ. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ - Γ. ΣΟΥΜΕΛΙΔΟΥ
ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ

ΑΡΡΙΑΝΟΥ ΑΝΑΒΑΣΙΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

ΕΚΛΟΓΑΙ

215 x 145

ΔΙΑ

ΤΩΝ
ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΤΕΤΑΡ

τα 1500

Αριθ. έγκλ.
Ημερομ. 1

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΠΡΟΕΣΤΟΣ
ΚΑΛΥΨΟΥΣ 9
ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚΔΟΤΗΣ ΙΩΑΝ. Ν. ΣΙΔΕΡΗΣ
ΑΘΗΝΑΙ 1937.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ—ΚΕΙΜΕΝΟΝ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ-ΚΕΙΜΕΝΟΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

α') Βίος και ἔργα Ἀρριανοῦ

Ἦτο Φλάβιος Ἀρριανὸς κατήγετο ἀπὸ τὴν Νικομήδειαν τῆς Βιθυνίας. Ἦκμασε περὶ τὸ 95—180 μ.Χ. κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Ρωμαίων αὐτοκρατόρων Ἀδριανοῦ, Ἀντωνίου τοῦ Πίου καὶ Μάρκου Αὐρηλίου. Ἦπῆρξε μαθητὴς τοῦ Ἐπικτήτου. Ὁ Ἐπικτήτος ἦτο στωϊκὸς φιλόσοφος. Οἱ στωϊκοὶ φιλόσοφοι — ὀνομασθέντες οὕτως ἐκ τῆς ἐν Ἀθήναις Ποικίλης Στοᾶς, ἔνθα συνησχόλαζον—ἐφημίζοντο εἰς τὴν ἀρχαιότητα διὰ τὴν ἀπάθειαν. Ἔθεμελίωσαν δὲ τὴν φιλοσοφίαν των ἐπὶ τῆς ἐγκρατείας τῶν παθῶν, ἐδίδασκον δηλ. ὅτι τὸ ἠθικὸν κακὸν προέρχεται ἐκ τῶν παθῶν διὰ τοῦτο ἔργον τῶν στωϊκῶν ἦτο νὰ ἀνθίστανται κατ' αὐτῶν καὶ νὰ φθάνουν εἰς τὴν ἀπάθειαν πάντα ὑπομένοντες ἀταράχως, οὐδὲν φοβούμενοι καὶ οὐδὲν ἐπιθυμοῦντες. Τὴν φιλοσοφίαν ὀρίζουσιν ὡς *ἄσκησιν ἀρετῆς καὶ γνῶσιν τῶν θεῶν καὶ ἀνθρωπίνων*.

Ἦτο Ἀρριανὸς ἦτο θαυμαστὴς τοῦ Ἐπικτήτου. Ἀργότερα ἐξέδωκε εἰς ἰδιαιτερον βιβλίον τὰ φιλοσοφικὰ διδάγματα τοῦ διδασκάλου του, ὅπως ὁ Ξενοφῶν τὰ ἀπομνημονεύματα τοῦ Σωκράτους. «Ἦσα δὲ ἤκουον αὐτοῦ λέγοντος, ταῦτα αὐτὰ ἐπειράθην αὐτοῖς ὀνόμασιν ὡς οἶόν τε ἦν γραψάμενος, ὑπομνήματα ὕστερα ἔμαυτῷ διαφυλάξαι τῆς ἐκείνου διανοίας καὶ παρηγορίας», δηλαδὴ λέγει ὅτι ἀπεμνημόνευσεν αὐτολεξεὶ τὰς διδασκαλίας ἐκείνου καὶ τὰς ἔγραψε διὰ νὰ ἐνθυμῆται πάντοτε τὸ πνεῦμα καὶ τὴν παρηγοσίαν ἐκείνου.

Συνεπλήρωσε τὰς σπουδὰς του εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ὕτῆρχον φιλοσοφικαὶ καὶ ρητορικαὶ σχολαὶ εἰς τὰς ὁποίας ἤρχοντο ἐκτὸς τῶν Ἑλλήνων καὶ πολλοὶ Ρωμαῖοι διὰ νὰ μορφωθοῦν. Κατόπιν ἐπῆγε καὶ εἰς τὴν Ρώμην. Διὰ τὴν παιδείαν καὶ τὴν μόρφωσίν του ἐγνωρίσθη καὶ συνεδέθη μὲ πολλοὺς σημαίνοντας Ρωμαίους, καὶ ἰδιαιτέρως μὲ τὸν αὐτοκράτορα Ἀδριανὸν καὶ κατόπιν τὸν Ἀντωνῖνον Πίον. Ἀπὸ τοὺς

αυτοκράτορας δὲ αὐτοὺς ἐτιμήθη μὲ διάφορα ἀξιώματα. Ἐστάλη διοικητὴς εἰς τὴν Καππαδοκίαν (132 μ.Χ.) καὶ κατόπιν ἀνῆλθεν εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ ὑπάτου.

Ἀπέθανε περὶ τὸ 180 μ.Χ. εἰς τὴν πατρίδα του.

Ὁ Ἀρριανὸς ἐθαύμαζε φαίνεται μεταξὺ τῶν διαφόρων Ἑλλήνων συγγραφέων κυρίως τὸν Ξενοφῶντα. Αὐτοῦ τὴν δόξαν ἐξήλευσε καὶ τὸν ἐμιμήθη εἰς ὅλα τὰ συγγράμματα, τὰ ὅποια ἔγραψεν, ὥστε ἐλέγετο Ξενοφῶν ὁ δευτέρος ἢ νεώτερος. Ἐν τῶν βιβλίων ἐπιγράφεται «Ἀρριανοῦ, ἥτοι Ξενοφῶντος Ἀθηναίου τοῦ δευτέρου Κυνηγετικός». Ἐμιμήθη τὸν Ξενοφῶντα καὶ εἰς τοὺς τίτλους τῶν βιβλίων του. Ὁ Ξενοφῶν ἔγραψεν ἀπομνημονεύματα Σωκράτους, Κύρου Ἀνάβασιν, Κυνηγετικόν, κτλ. καὶ ὁ Ἀρριανὸς Ἐπικτήτου διατριβάς, Ἀνάβασιν Ἀλεξάνδρου, Κυνηγετικόν, Τέχνην τακτικὴν κτλ. Μιμείται τὸν Ξενοφῶντα καὶ εἰς τὴν γλῶσσαν ἀκόμη καὶ τὸ ὕφος.

Ἀπὸ τὰ συγγράμματά του τὸ σπουδαιότερον εἶναι ἡ Ἀνάβασις τοῦ Ἀλεξάνδρου. Εἰς τὴν συγγραφὴν τοῦ ἔργου αὐτοῦ, λέγει ὁ ἴδιος, ὅτι ὠρμήθη, ἐπειδὴ ἔβλεπεν ὅτι δὲν εἶχε συγγραφῆ κανὲν σύγγραμμα ἀξιὸν λόγου, οὔτε πεζὸν οὔτε ποιητικὸν περὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἐνῶ ἄλλων ἀνδρῶν ἔργα, μολονότι εἶναι κατώτερα ἀπὸ τὰ κατορθώματα τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἐξιμνήθησαν ἀπὸ ποιητῆς καὶ ἐξιστορήθησαν ἀπὸ συγγραφεῖς.— Ἀκόμη— λέγει— καὶ ἡ κατὰ τοῦ Ἀρταξέρξου ἐκστρατεία τοῦ Κύρου καὶ τοῦ Κλεάρχου καὶ τῶν συντρόφων του τὰ παθήματα εἶναι περισσότερον γνωστὰ ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ Ἀλεξάνδρου, διότι τὰ περιέγραψεν ὁ Ξενοφῶν. Ἐπειδὴ λοιπὸν— λέγει— κανεῖς οὔτε Ἑλλην οὔτε βάρβαρος ἔκαμε τόσα κατὰ τὸ πλῆθος καὶ τὸ μέγεθος ἔργα, διὰ τοῦτο ἀπεφάσισεν αὐτὸς νὰ τὰ ἐξιστορήσῃ. Προσθέτει ἀκόμη ὅτι ἀπὸ τῆς νεανικῆς του ἡλικίας ἠσχολήθη μὲ ἐνδιαφέρον καὶ ἀγάπην μὲ τὰς μελέτας αὐτὰς καὶ νομίζει ὅτι εἰς τὴν χοῆσιν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης εἶναι πρῶτος, ὅσον καὶ ὁ Ἀλέξανδρος εἶναι πρῶτος εἰς τὰ ὄπλα (1, 125).

β') Αἱ πηγαὶ τῆς ἱστορίας του

Καὶ πρὸ τοῦ Ἀρριανοῦ πολλοὶ εἶχαν γράψει περὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου. Τὰ συγγράμματα δὲ αὐτῶν εἶχεν ὑπ' ὄψιν ὁ Ἀρριανὸς

καὶ ἀπ' αὐτὰ λαμβάνει τὰς πληροφορίας. Εἰς τὸ προοίμιον τοῦ βιβλίου του ἀναφέρει κυρίως διὰ τὸν Πτολεμαῖον καὶ τὸν Ἀριστόβουλον. Καὶ οἱ δύο οὗτοι ἦσαν στρατηγοὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ εἶχαν παρακολουθήσει τὴν ἐκστρατείαν. Ἐπομένως ἦσαν αὐτόπται μάρτυρες τῶν περισσοτέρων γεγονότων. Ὁ πρῶτος ἔγινε κατόπιν βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου. Καὶ οἱ δύο δὲ ἔγραψαν τὴν ἱστορίαν των μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὥστε δὲν εἶχαν κανένα λόγον νὰ παραποιήσουν τὰ γεγονότα ἀπὸ φόβον ἢ ἀπὸ κολακείαν. Διὸ τοῦτο ὅσα ἀπὸ κοινοῦ ἀναφέρουν οἱ δύο οὗτοι τὰ παραλαμβάνει ὁ Ἀρριανὸς ὡς ἀληθῆ, ὅπου δὲ δὲν συμφωνοῦν, παραλαμβάνει ὅσα θεωρεῖ πιθανώτερα. Ἐκεῖνα δὲ τὰ ἁποῖα δὲν ἀναφέρουν αὐτοί, ἀναφέρονται ὁμως ἀπὸ ἄλλους συγγραφεῖς, τὰ παραθέτει ὡς διαδόσεις. Τοιοῦτοτρόπως ὁ Ἀρριανὸς προσεπάθησε νὰ μᾶς δώσῃ πιστὴν καὶ ἀκριβῆ ἀφήγησιν τοῦ βίου καὶ τῶν ἔργων τοῦ Ἀλεξάνδρου

Ὡς συμπλήρωμα τοῦ ἔργου του δύναται νὰ θεωρηθῆ ἄλλο του βιβλίον ἐπιγραφόμενον Ἰνδική, εἰς τὸ ὁποῖον περιγράφει τὰς Ἰνδίας καὶ τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα τῶν κατοίκων τῆς χώρας, ἢ ὁποῖα διὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἔγινε γνωστὴ εἰς τοὺς Ἕλληνας. Ἐπίσης ἔγραψε Περίπλουν Εὐξεινίου Πόντου καὶ τὰ ἀνωτέρω ἀναφερόμενα συγγράμματα Διατριβὸς Ἐπικτήτου, Ἐγχειρίδιον Ἐπικτήτου, Τέχνην τακτικὴν, Κυνηγετικὸν καὶ ἄλλα.

ν') Ὁ στρατὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου

Τὸ κύριον σῶμα τοῦ Μακεδονικοῦ στρατοῦ ἦτο ἡ φάλαγξ. Οἱ φαλαγγῖται καὶ πεζεταῖροι καλούμενοι ἔφερον πλήρη πανοπλίαν μὲ δόρατα μακρὰ (σαρίσας) τεταγμένοι συνήθως εἰς βάθος 16 ἀνδρῶν. Αἱ λόγχαι τῶν πρώτων πέντε ζυγῶν προεξεῖχον τῆς φάλαγγος καὶ ἐσχημάτιζον τείχος ἀπὸ αἰχμᾶς ἀπροσμάχητον μὲν ἐν τῇ ἀμύνῃ, φοβερόν δὲ κατὰ τὰς ἐπιθέσεις.

Παρ' αὐτοῖς ἦσαν οἱ ὑπασπισταί, οἱ ὁποῖοι μὲ τοὺς Ἕλληνας πελταστὰς ἦσαν ἐλαφρότεροι τῶν ὀπλιτῶν, ἐπιτήδειοι δὲ ἕνεκα τούτου διὰ ταχείας καὶ τολμηρᾶς κινήσεις εἰς μέρη εἰς τὰ ὁποῖα ἡ φάλαγξ δυσκόλως ἠδύνατο νὰ κινηθῆ.

Εἰς τούτους προσετίθεντο οἱ *ψιλοὶ* τοξόται Μακεδόνες καὶ

Κρητες ἀκοντισταὶ Ἀγριᾶνες, ἀφωσιωμένοι σύμμαχοι τῶν Μακεδόνων, πελτασταὶ καὶ σφενδονῆται.

Ἄριστα δὲ κατηρτισμένον ἦτο τὸ *ἱππικόν*, ἀποτελούμενον ἀπὸ τὸ βαρὺ ἱππικὸν καὶ τὸ ἑλαφρόν. Εἰς τὸ *βαρὺ ἱππικόν* τὴν πρώτην τάξιν εἶχον οἱ ἱππεῖς οἱ στρατολογούμενοι ἀπὸ Μακεδόνας εὐγενεῖς (ἑταίρους καλουμένους). Οὗτοι διηροῦντο εἰς ὀκτὼ συνήθως *Ἰλας*, ἐκάστην τῶν ὁποίων διώκει *Ἰλαρχος* καὶ ὠνομάζετο συνήθως μὲ τὸ ὄνομά του. Ἐκτὸς τῶν Μακεδόνων ἦσαν καὶ ἱππεῖς Θεσσαλοὶ καὶ ἄλλων συμμάχων.

Τὸ *ἑλαφρόν ἱππικόν* ἀπετελεῖτο ἀπὸ τοὺς καλουμένους σαρισσοφόρους ἀπὸ τὴν μακρὰν λόγχην. Αὐτοὶ οἱ ἑλαφρῶς ὀπλισμένοι ἱππεῖς ἐγρησίμευον καὶ ὡς πρὸσκοποι καὶ ὠνομάζοντο μὲ κοινὸν ὄνομα *Πρόδρομοι*.

Προΐσταντο δὲ τῶν σωμάτων τούτων καὶ ἀξιωματικοὶ νεαροὶ εὐπατριδαὶ προπονηθέντες στρατιωτικῶς ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ Φιλίππου καὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τελειοποιηθέντες εἰς διαφοροὺς μάχας, οἱ καλούμενοι *βασιλικοὶ παῖδες* καὶ *σωματοφύλακες*.

Ἐν τῷ συνόλῳ ὁ στρατὸς ἦτο σκληραγωγημένος, πειθαρχικὸς καὶ πλήρης φρονήματος. Ἐξῆρε δὲ τὴν φιλοτιμίαν καὶ τὴν ἀμιλλαν αὐτοῦ ἔτι μᾶλλον ὁ τολμηρὸς ἀρχηγός, ὁ ὁποῖος πρῶτος ὄρωμα πάντοτε εἰς τὸν κίνδυνον καὶ προεκινδύνευε τοῦ στρατοῦ του.

δ') Στόλος

Ὁ Ἀλέξανδρος εἶχε κατ' ἀρχὰς καὶ στόλον 160 πλοίων διὰ τῶν ὁποίων διεπεραιώθη εἰς τὴν Ἀσίαν, ἀλλ' ὕστερον διέλυσεν αὐτὸν τὸ πρῶτον ἔτος τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων, ἴσως διότι ὁ στόλος δὲν παρεῖχεν ὑπηρεσίας ἀναλόγους πρὸς τὰς δαπάνας. Βραδύτερον κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Τύρου συνεχρότησε νέον σημαντικὸν στόλον. Καὶ εἰς τὴν Ἰνδικὴν δὲ διέταξε τὸν καταρτισμὸν στόλου.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΠΡΟΕΣΤΟΣ
ΚΑΛΥΨΟΥΣ 9
ΑΘΗΝΑΙ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΟΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Ο Ἀλέξανδρος ἀναγνωρίζεται ἡγεμὼν τῆς
ἐπὶ τοὺς Πέρσας στρατιᾶς.

1, 1—3)

Λέγεται δὴ Φίλιππος μὲν τελευτῆσαι ἐπὶ ἄρχοντος
Πυθοδήμου Ἀθήνησι· παραλαβόντα δὲ τὴν βασιλείαν
Ἀλέξανδρον, παῖδα ὄντα Φιλίππου ἐς Πελοπόννησον πα-
ρελθεῖν, εἶναι δὲ τότε ἀμφὶ τὰ εἴκοσιν ἔτη Ἀλέξανδρον.
ἐνταῦθα ξυναγαγόντα τοὺς Ἕλληνας ὅσοι ἐντὸς Πελο-
ποννήσου ἦσαν αἰτεῖν παρ' αὐτῶν τὴν ἡγεμονίαν τῆς ἐπὶ
τοὺς Πέρσας στρατιᾶς, ἦντινα Φιλίππῳ ἤδη ἔδοσαν· καὶ
αἰτήσαντα λαβεῖν παρ' ἐκάστων πλὴν Λακεδαιμονίων
Λακεδαιμονίους δὲ ἀποκρίνασθαι μὴ εἶναί σφισι πά-
τριον ἀκολουθεῖν ἄλλοις, ἀλλ' αὐτοὺς ἄλλων ἐξηγεῖσθαι·
νεωτερίσαι δὲ ἅττα καὶ τῶν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. ἀλλὰ
Ἀθηναίους γε τῇ πρώτῃ ἐφόδῳ Ἀλεξάνδρου ἐκπλαγέν-
τας καὶ πλείονα ἔτι τῶν Φιλίππῳ δοθέντων Ἀλεξάνδρῳ
ἐς τιμὴν ξυγχωρῆσαι. ἐπανελθόντα δὲ ἐς Μακεδονίαν ἐν
παρασκευῇ εἶναι τοῦ ἐς τὴν Ἀσίαν στόλου.

Ἀλεξάνδρου ἐκστρατεία εἰς τὴν Θράκην.

(1, 4—7)

101
4 Ἄμα δὲ τῷ ἦρι ἐλαύνειν ἐπὶ Θράκης, ἐς Τριβαλλοὺς
καὶ Ἰλλυριοὺς, ὅτι τε νεώτερίζειν ἐπύθετο Ἰλλυριοὺς τε
καὶ Τριβαλλοὺς, καὶ ἅμα ὁμόρους ὄντας οὐκ ἐδόκει ὑπο-
λείπεσθαι ὅτι μὴ πάντη ταπεινωθέντας οὕτω μακρὰν ἀπὸ
5 τῆς οἰκείας στελλόμενον ἄορμηθέντα δὴ ἐξ Ἀμφιπόλεως
ἐμβαλεῖν ἐς Θράκην τὴν τῶν αὐτονόμων καλουμένων
Θρακῶν, Φιλίππους πόλιν ἐν ἀριστερᾷ ἔχοντα καὶ τὸν
Ἔορβηλον τὸ ὄρος, διαβάς δὲ τὸν Νέστον ποταμὸν λέγου-
6 σιν ὅτι δεκαταῖος ἀφίκετο ἐπὶ τὸ ὄρος τὸν Αἴμον. καὶ
ἐνταῦθα ἀπὸ τῶν αὐτῶν κατὰ τὰ στενὰ τῆς ἀνόδου τῆς
ἐπὶ τὸ ὄρος τῶν τε ἐμπόρων πολλοὶ ὤπλισμένοι καὶ οἱ
Θρακῆς οἱ αὐτόνομοι, παρεσκευασμένοι εἶργειν τοῦ πρό-
7 ῥου ἦν τῷ στρατεύματι ἢ πάροδος. ξυναγαγόντες δὲ ἁμά-
ξας καὶ προβαλόμενοι πρὸ σφῶν ἅμα μὲν χάρακι ἐχρῶν-
το ταῖς ἁμάξαις ἐς τὸ ἀπομάχεσθαι ἀπ' αὐτῶν, εἰ βιά-
ζοιντο ἅμα δὲ ἐν νῶ εἶχον ἐπαφιέναι ἀνιοῦσιν ἢ ἀπο-
τομώτατον τοῦ ὄρους ἐπὶ τὴν φάλαγγα τῶν Μακεδόνων
τὰς ἁμάξας. γνώμην δὲ πεποίηντο ὅτι ὅσῳ πυκνοτέρῳ
τῇ φάλαγγι καταφερόμεναι συμμείξουσιν αἱ ἁμάξαι, το-
σῶδε μᾶλλον τι διασκεδάσουσιν αὐτὴν βία ἐμπεσοῦσαι.

Περίληψις (1, 8—12 2. 1—7)

Ἦ Ἀλέξανδρος δι' εὐστρόφων κινήσεων ἐματῆαίωσε τὰ
σχέδια τῶν ἐχθρῶν καὶ μὲ τολμηρὰν ἐπίθεσιν ἐκτοπίσας τοὺς
Θρακῆς ὑπερέβη τὴν ἄκραν καὶ προχωρῶν πρὸς Β. συνῆψε
σφοδρὰν μάχην πρὸς τοὺς Τριβαλλοὺς καὶ τοὺς ἐνίκησε.

Ὁ Ἀλέξανδρος διαβαίνει τὸν Ἰστρον.

(3, 1—6)

Ἀπὸ δὲ τῆς μάχης τριταῖος ἀφικνεῖται Ἀλέξανδρος ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν Ἰστρον, ποταμῶν τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην μέγιστον ὄντα καὶ πλείστην γῆν ἐπερχόμενον καὶ ἔθνη μαχιμώτατα ἀπείργοντα, τὰ μὲν πολλὰ Κελτικά, ὅθεν γε καὶ αἱ πηγαὶ αὐτῷ ἀνίσχουσιν, ἔστε ἐπὶ τὰς ἐκβολάς, ἵνα ἐκδιδοῖ κατὰ πέντε στόματα ἐς τὸν Εὐξείνιον πόντον. ἐνταῦθα καταλαμβάνει αὐτῷ ἠκούσας ναῦς μακρὰς ἐκ Βυζαντίου διὰ τοῦ πόντου τοῦ Εὐξείνου κατὰ τὸν ποταμὸν. ταύτας ἐμπλήσας τοξοτῶν τε καὶ ὀπλιτῶν τῇ νήσῳ ἐπέπλει ἵνα οἱ Τριβαλλοὶ τε καὶ οἱ Θερᾶκες συμπεφευγότες ἦσαν, καὶ ἐπειρᾶτο βιάζεσθαι τὴν ἀπόβασιν. οἱ δὲ βάρβαροι ἀπήντων ἐπὶ τὸν ποταμὸν ὅποι αἱ νῆες προσπίπτοιεν· αἱ δὲ ὀλίγαι τε ἦσαν καὶ ἡ στρατιὰ οὐ πολλὴ ἢ ἐπ' αὐτῶν, καὶ τῆς νήσου τὰ πολλὰ ἀπότομα ἐς προσβολήν, καὶ τὸ ῥεῦμα τοῦ ποταμοῦ τὸ παρ' αὐτήν, οἷα δὴ ἐς στενὸν συγκεκλεισμένον, ὄξυ καὶ ἄπορον προσφέρεσθαι.

Ἐνθα δὴ Ἀλέξανδρος ἀπαγαγὼν τὰς ναῦς ἔγνω διαβαίνειν τὸν Ἰστρον ἐπὶ τοὺς Γέτας τοὺς πέραν τοῦ Ἰστροῦ ὀκισμένους, ὅτι τε συνειλεγμένους ἑώρα πολλοὺς ἐπὶ τῇ ὄχθῃ τοῦ Ἰστροῦ, ὡς εἶρξοντας, εἰ διαβαίνοι—ἦσαν γὰρ ἵππεῖς μὲν ἐς τετρακισχιλίους, πεζοὶ δὲ πλείους τῶν μυρίων—καὶ ἅμα πόθος ἔλαβεν αὐτὸν ἀπ' ἐκεῖνα τοῦ Ἰστροῦ ἐλθεῖν. τῶν μὲν δὴ νεῶν ἐπέβη αὐτός· τὰς δὲ διφθέρας ὑφ' αἷς ἐσκήνουν τῆς κάρφης πληρώσας καὶ ὅσα μονόξυλα πλοῖα ἐκ τῆς χώρας ξυναγαγὼν—ἦν δὲ καὶ τούτων εὐπορία πολλή, ὅτι τούτοις χρῶνται οἱ πρόσοικοι τῷ Ἰστροῦ ἐφ' ἀλιεία τε τῇ ἐκ τοῦ Ἰστροῦ καὶ

εἴ ποτε παρ' ἀλλήλους ἀνά τὸν ποταμὸν στέλλοιντο καὶ ληστεύοντες ἀπ' αὐτῶν οἱ πολλοὶ—ταῦτα ὡς πλεῖστα ξυναγαγὼν διεβίβαζεν ἐπ' αὐτῶν τῆς στρατιᾶς ὄσους δυνατὸν ἦν ἐν τῷ τοιῷδε τρόπῳ. καὶ γίνονται οἱ διαβάντες ἅμα Ἀλεξάνδρῳ ἵππεις μὲν ἐς χιλίους πεντακοσίους, πεζοὶ δὲ ἐς τετρακισχιλίους.

Ἀγῶνες πρὸς τοὺς Γέτας. Πρεσβεία Κελτῶν.

(4. 1—8)

Διέβαλον δὲ τῆς νυκτὸς ἧ λήϊον ἦν σίτου βαθύ· καὶ ταύτῃ μᾶλλον τι ἔλαβον προσχόντες τῇ ὄχθῃ. ὑπὸ δὲ τὴν ἕω Ἀλέξανδρος διὰ τοῦ λήϊου ἦγε, παραγγείλας τοῖς πεζοῖς πλαγίαις ταῖς σαρίσαις ἐπικλίνοντας τὸν σίτον οὕτω
2 προάγειν ἐς τὰ οὐκ ἐργάσιμα. οἱ δὲ ἵππεις, ἔστε μὲν διὰ τοῦ λήϊου προῆει ἢ φάλαγξ, ἐφείποντο· ὡς δὲ ἐκ τῶν ἐργασίμων ἐξήλασαν, τὴν μὲν ἵππον ἐπὶ τὸ δεξιὸν κέρας αὐτὸς Ἀλέξανδρος παρήγαγε, τὴν φάλαγγα δὲ ἐν πλαι-
3 σίῳ Νικάνορα ἄγειν ἐκέλευσε. καὶ οἱ Γέται οὐδὲ τὴν πρῶτην ἐμβολὴν τῶν ἵπέων ἐδέξαντο. παράδοξος μὲν γὰρ αὐτοῖς ἡ τόλμα ἐφάνη τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὅτι εὐμαρῶς οὕτω τὸν μέγιστον τῶν ποταμῶν διεβεβήκει ἐν μιᾷ νυκτὶ τὸν Ἴστρον οὐ γεφυρώσας τὸν πόρον, φοβερὰ δὲ
4 καὶ τῆς φάλαγγος ἡ ξύγκλεισις, βιαία δὲ ἡ τῶν ἵπέων ἐμβολή. καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἐς τὴν πόλιν καταφεύγουσιν, ἧ δὲ ἀπείχεν αὐτοῖς ὅσον παρασάγγην τοῦ Ἴστρου. ὡς δὲ ἐπάγοντα εἶδον σπουδῇ Ἀλέξανδρον τὴν μὲν φάλαγγα παρὰ τὸν ποταμὸν, ὡς μὴ κυκλωθεῖεν πῃ οἱ πεζοὶ ἐνεδρευσάντων τῶν Γετῶν, τοὺς ἵπέας δὲ κατὰ μέτωπον, λείπουσιν αὐτὴν καὶ τὴν πόλιν οἱ Γέται κακῶς τετειχισμένην, ἀναλαβόντες τῶν παιδαριῶν καὶ τῶν γυναικῶν ἐπὶ τοὺς ἵππους ὅσα φέρειν οἱ ἵπποι ἠδύναντο, ἦν

δὲ αὐτοῖς ἡ ὁρμὴ ὡς πορρωτάτω ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ἐς
τὰ ἔρημα. Ἄλεξάνδρος δὲ τὴν τε πόλιν λαμβάνει καὶ 5
τὴν λείαν πᾶσαν ὄσσην οἱ Γέται ὑπελείποντο. καὶ τὴν μὲν
λείαν Μελεάγρω καὶ Φιλίππῳ ἐπαναγαγεῖν δίδωσιν· αὐ-
τὸς δὲ κατασκάψας τὴν πόλιν θύει τε ἐπὶ τῇ ὄχθῃ τοῦ
Ἰστρου Διὶ Σωτῆρι καὶ Ἡρακλεῖ καὶ αὐτῷ τῷ Ἰστρῳ,
ὅτι οὐκ ἄπορος αὐτῷ ἐγένετο, καὶ ἐπανάγει αὐτῆς ἡμέ-
ρας σώους σύμπαντας ἐπὶ τὸ στρατόπεδον.

Ἐνταῦθα ἀφίκοντο πρέσβεις ὡς Ἄλεξάνδρον παρὰ 6
τε τῶν ἄλλων ὅσα αὐτόνομα ἔθνη προσοικεῖ τῷ Ἰστρῳ
καὶ παρὰ Σύρμου τοῦ Τριβαλλῶν βασιλέως· καὶ παρὰ
Κελτῶν δὲ τῶν ἐπὶ τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ ὠκισμένων ἦκον·
μεγάλοι οἱ Κελτοὶ τὰ σώματα καὶ μέγα ἐπὶ σφίσι φρο-
νοῦντες· πάντες δὲ φιλίας τῆς Ἄλεξάνδρου ἐφιέμενοι
ἦκειν ἔφασαν, καὶ πᾶσιν ἔδωκε πίστεις Ἄλεξάνδρος καὶ 7
ἔλαβε· τοὺς Κελτοὺς δὲ καὶ ἤρετο ὅ,τι μάλιστα δεδίτ-
τεται αὐτοὺς τῶν ἀνθρωπίνων, ἐλπίσας ὅτι μέγα ὄνομα
τὸ αὐτοῦ καὶ ἐς Κελτοὺς καὶ ἔτι προσωτέρῳ ἦκει καὶ
ὅτι αὐτὸν μάλιστα πάντων δεδιέναι φήσουσι. τῷ δὲ παρ'
ἐλπίδα ξυνέβη τῶν Κελτῶν ἡ ἀπόκρισις· οἷα γὰρ πόρρω 8
τε ὠκισμένοι Ἄλεξάνδρου καὶ χωρὶα δύσπορα οἰκοῦντες
καὶ Ἄλεξάνδρου ἐς ἄλλα τὴν ὁρμὴν ὀρῶντες ἔφασαν
δεδιέναι μήποτε ὁ οὐρανὸς αὐτοῖς ἐμπέσοι· καὶ τούτους
φίλους τε ὀνομάσας καὶ ξυμμάχους ποιησάμενος ὀπίσω
ἀπέπεμψε, τοσοῦτο ὑπειπὼν ὅτι ἀλαζόνες Κελτοὶ εἰσιν.

Περίληψις (5, 6, 7, 8, 9, 10, 11)

Ἐπιστρέφων ἀπὸ τὸν Ἰστρῳ ὁ Ἄλεξάνδρος ἐπροχώρη-
σεν εἰς τὴν χώραν τῶν Ἀγριάνων, τῶν Παιόνων καὶ τῶν
Ταυλαντίων. Οἱ Ἀγριάνες τὸν ἐδέχθησαν προθύμως καὶ ὑπῆρ-
ξαν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς πιστοὶ τοῦ σύμμαχοι. Πρὸς τοὺς Ταυλαν-

τίους ἠναγκάσθη ἐπὶ ἡμέρας νὰ συνάπτη σφοδρούς καὶ ἐπιμόνους ἀγῶνας καὶ εἰς τὸ τέλος ἐνίκησε καὶ ἐταπείνωσεν αὐτούς.

Ἐν τῷ μεταξύ οἱ Θηβαῖοι, παρακινούμενοι ἀπὸ ἐπελθόντας εἰς τὴν πόλιν φυγάδας καὶ ἐξαπατώμενοι μὲ διαδόσεις ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος ἐφρονεύθη πολεμῶν κατὰ τῶν Ἰλλυριῶν, εἶχαν στασιάζει. Τοῦτο μαθὼν ὁ Ἀλέξανδρος κατήλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα μὲ καταπληκτικὴν ταχύτητα καὶ ἐστρατοπέδευσεν ἔξω ἀπὸ τὰς Θήβας. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐζήτηε νὰ συμβιβάσῃ τὰ πράγματα μᾶλλον φιλικῶς παρὰ διὰ πολέμου. Ἀλλὰ διὰ τὴν ἐπιμονὴν τῶν Θηβαίων μοιραίως ἐπῆλθεν ἡ σύγκρουσις. Οἱ Θηβαῖοι ἠτήθησαν καὶ ἐσφάγησαν ἀγρίως, παῖδες καὶ γυναῖκες ἐξηνδραποδίσθησαν, ἡ πῖλις κατεσκάφη εἰς ἔδαφος καὶ ἡ χώρα διενεμήθη εἰς τοὺς συμμάχους, οἱ ὁποῖοι ἀπεφάσισαν νὰ ἐγκαθιδρύσουν φρουρὰν εἰς τὴν Καδμείαν.

Ὁ Ἀρριανὸς συγκρίνων τὴν καταστροφὴν τῶν Θηβῶν πρὸς ἄλλας γνωστὰς ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν ἱστορίαν συμφορὰς, τὴν θεωρεῖ μεγίστην. Προσπαθεῖ νὰ δικαιώσῃ τὸν Ἀλέξανδρον ἐπιρρίπτων τὴν εὐθύνην τῆς μὲν συγκρούσεως εἰς τοὺς Θηβαίους, τῆς δὲ φοβερᾶς καταστροφῆς εἰς τοὺς ὁμοφύλους των, οἱ ὁποῖοι συμμαχόμενοι μὲ τὸν Ἀλέξανδρον ἐξεδικήθησαν μὲ ἀγριότητα παλαιᾶς ἀπεχθείας. Προσέτι δὲ θεωρεῖ τὴν καταστροφὴν τῶν Θηβῶν τρόπον τινὰ ὡς θεῖαν τιμωρίαν διὰ προδοσίαν, τὴν ὁποίαν ἔκαμαν οἱ Θηβαῖοι κατὰ τοὺς Μηδικοὺς πολέμους καὶ διὰ τὴν κατάληψιν καὶ τὸν ἐξανδραποδισμόν τῶν Πλαταιῶν καὶ τὴν ἐρήμωσιν τοῦ ἱεροῦ χώρου τῆς ἐν Πλαταιαῖς μάχης κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον.

Μετὰ τὴν καταστροφὴν τῶν Θηβῶν οἱ λοιποὶ Ἕλληνες, ὅσοι εἶχαν εὐνοήσει τὸ κίνημα τῶν Θηβῶν, τρομοκρατηθέντες ἔσπευσαν νὰ κολακεύσουν μὲ κάθε τρόπον τὸν Ἀλέξανδρον, ὁ ὁποῖος ἐπανελθὼν κατόπιν εἰς τὴν Μακεδονίαν παρεσκευάζετο διὰ τὴν ἐκστρατείαν.

Πορεία εἰς Ἑλλάσποντον.

(11, 6—8)

Ἄμα δὲ τῷ ἤρι ἀρχομένῳ ἐξελαύνει ἐφ' Ἑλλησπόν- 3
του, τὰ μὲν κατὰ Μακεδονίαν τε καὶ τοὺς Ἑλληνας Ἀν-
τιπάτρῳ ἐπιτρέψας, αὐτὸς δὲ ἄγων πεζοὺς μὲν σὺν ψι-
λοῖς τε καὶ τοξόταις οὐ πολλῶ πλείους τῶν τρισμυρίων,
ἰππέας δὲ ὑπὲρ τοὺς πεντακισχιλίους. ἦν δὲ αὐτῷ ὁ στό-
λος παρὰ τὴν λίμνην τὴν Κερκινίτιν ὡς ἐπ' Ἀμφίπολιν
καὶ τοῦ Στρυμόνος ποταμοῦ τὰς ἐκβολάς. διαβὰς δὲ τὸν 4
Στρυμόνα παρήμειβε τὸ Πάγγειον ὄρος τὴν ὡς ἐπ'
Ἄβδηρα καὶ Μαρώνειαν, πόλεις Ἑλληνίδας ἐπὶ θα-
λάσῃ ὤχισμένας. ἔνθεν δὲ ἐπὶ τὸν Ἐβρον ποταμὸν
ἀφικόμενος διαβαίνει καὶ τὸν Ἐβρον εὐπετῶς. ἐκεῖθεν
δὲ διὰ τῆς Παιτικῆς ἐπὶ τὸν Μέλανα ποταμὸν ἔρχεται. 5
διαβὰς δὲ τὸν Μέλανα ἐς Σηστόν ἀφικνεῖται ἐν εἴκοσι
ταῖς πάσαις ἡμέραις ἀπὸ τῆς οἰκοθεν ἐξορμήσεως. ἐλ-
θὼν δὲ ἐς Ἐλαιούντια θύει Πρωτεσιλάῳ ἐπὶ τῷ τάφῳ
τοῦ Πρωτεσιλάου, ὅτι καὶ Πρωτεσίλαος πρῶτος ἐδόκει
ἐκβῆναι ἐς τὴν Ἀσίαν τῶν Ἑλλήνων τῶν ἅμα Ἀγαμέ-
μνονι ἐς Ἴλιον στρατευσάντων. καὶ ὁ νοῦς τῆς θυσίας
ἦν ἐπιτυχεστέραν οἱ γενέσθαι ἢ Πρωτεσιλάῳ τὴν
ἀπόβασιν.

Διάβασις τοῦ Ἑλλησπόντου.

(11, 6—8)

Παρμενίων μὲν δὴ τῶν πεζῶν τοὺς πολλοὺς καὶ 6
τὴν ἵππον διαβιβάσαι ἐτάχθη ἐκ Σηστοῦ ἐς Ἄβυδον· καὶ
διέβησαν τριήρεσι μὲν ἑκατὸν καὶ ἐξήκοντα, πλοίοις δὲ
ἄλλοις πολλοῖς στρογγύλοις. Ἀλέξανδρος δὲ ἐξ Ἐλαι-

οὔντος ἐς τὸν Ἀχαιῶν λιμένα κατᾶραι ὁ πλείων λόγος
κατέχει, καὶ αὐτὸν τε κυβερνῶντα τὴν στρατηγίδα ναῦν
διαβάλλειν καὶ ἐπειδὴ κατὰ μέσον τὸν πόρον τοῦ Ἑλ-
λησπόντου ἐγένετο, σφάξαντα ταῦρον τῷ Ποσειδῶνι
7 καὶ Νηρηῖσι σπένδειν ἐκ χρυσοῆς φιάλης ἐς τὸν πόντον.
λέγουσι δὲ καὶ πρῶτον ἐκ τῆς νεῶς σὺν τοῖς ὅπλοις ἐκ-
βῆναι αὐτὸν ἐς τὴν γῆν τὴν Ἀσίαν καὶ βωμοὺς ιδρύσα-
σθαι, ὅθεν τε ἐστάλη ἐκ τῆς Εὐρώπης καὶ ὅπου ἐξέβη τῆς
Ἀσίας, Διὸς ἀποβατηρίου καὶ Ἀθηνᾶς καὶ Ἡρακλέους.
ἀνελθόντα δὲ ἐς Ἴλιον τῇ τε Ἀθηνᾷ θῦσαι τῇ Ἰλιάδι,
καὶ τὴν πανοπλίαν τὴν αὐτοῦ ἀναθεῖναι ἐς τὸν νεῶν,
καὶ καθελεῖν ἀντὶ ταύτης τῶν ἱερῶν τινα ὄπλων ἔτι ἐκ
τοῦ Τρωϊκοῦ ἔργου σωζόμενα. καὶ ταῦτα λέγουσιν ὅτι
οἱ ὑπασπισταὶ ἔφερον πρὸ αὐτοῦ ἐς τὰς μάχας. θῦσαι δὲ
αὐτὸν καὶ Πριάμῳ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ Διὸς τοῦ Ἐρκειοῦ
λόγος κατέχει, μῆνιν Πριάμου παραιτούμενον τῷ Νεο-
πτολέμου γένει, ὃ δὴ ἐς αὐτὸν καθῆκεν.

Ὁ Ἀλέξανδρος παρὰ τὸν τάφον τοῦ Ἀχιλλέως.

(12, 1—5)

Ἀνιόντα δ' αὐτὸν ἐς Ἴλιον Μενoitίος τε ὁ κυβερνή-
της χρυσοῦ στεφάνῳ ἐστεφάνωσε καὶ ἐπὶ τούτῳ Χάρης
ὁ Ἀθηναῖος καὶ Σιγείου ἐλθὼν καὶ τινες καὶ ἄλλοι, οἱ
μὲν Ἕλληνες, οἱ δὲ ἐπιχώριοι· ὃ δὲ καὶ αὐτὸς τὸν Ἀχιλ-
λέως ἄρα τάφον ἐστεφάνωσεν· Ἡφαιστίωνα δὲ λέγουσιν
ὅτι τὸν Πατρόκλου τάφον ἐστεφάνωσε· καὶ εὐδαιμονί-
σεν ἄρα, ὡς λόγος, Ἀλέξανδρος Ἀχιλλέα, ὅτι Ὀμήρου
2 κήρυκος ἐς τὴν ἔπειτα μνήμην ἔτυχε· καὶ μέντοι καὶ ἦν
Ἀλεξάνδρῳ οὐχ' ἥκιστα τούτου ἕνεκα εὐδαιμονιστέος
Ἀχιλλεύς, ὅτι αὐτῷ γε Ἀλεξάνδρῳ, οὐ κατὰ τὴν ἄλλην
ἐπιτυχίαν, τὸ χωρίον τοῦτο ἐκλιπὲς ξυνέβη οὐδὲ ἐξηνέ-

χθη ἐς ἀνθρώπους τὰ Ἀλεξάνδρου ἔργα ἐπαξίως οὐτ'
οὖν καταλογάδην οὔτε τις ἐν μέτρῳ ἐποίησεν, ἀλλ'
οὐδὲ ἐν μέλει ἤσθη Ἀλέξανδρος, ἐν ὧτ' Ἰέρων τε καὶ
Γέλων καὶ Θήρων καὶ πολλοὶ ἄλλοι οὐδέν τι Ἀλε-
ξάνδρῳ ἐπεικότες ὥστε πολὺ μείον γινώσκειται τὰ
Ἀλεξάνδρου ἢ τὰ φαυλότατα τῶν πάλαι ἔργων. ὁπότε 3
καὶ ἡ τῶν μυριῶν σὺν Κύρῳ ἄνοδος ἐπὶ βασιλέα Ἀρ-
ταξέρξην καὶ τὰ Κλεάρχου τε καὶ τῶν ἅμα αὐτῷ ἀλόν-
των παθήματα καὶ ἡ κατάβασις αὐτῶν ἐκείνων, ἦν Ξε-
νοφῶν αὐτοὺς κατήγαγε, πολὺ τι ἐπιφανέστερα ἐς ἀν-
θρώπους Ξενοφῶντος ἕνεκά ἐστιν ἢ Ἀλέξανδρός τε καὶ
τὰ Ἀλεξάνδρου ἔργα. καίτοι Ἀλέξανδρος οὔτε ξὺν ἄλλῳ 4
ἐστράτευσεν, οὔτε φεύγων μέγαν βασιλέα τοὺς τῆ κα-
θόδῳ τῆ ἐπὶ θάλατταν ἐμποδῶν γινομένους ἐκράτησεν
ἀλλ' οὐκ ἔστιν ὅστις ἄλλος εἰς ἀνήρ τοσαῦτα ἢ τηλι-
καῦτα ἔργα κατὰ πλῆθος ἢ μέγεθος ἐν Ἑλλησιν ἢ βαρ-
βάροις ἀπεδείξατο. ἔνθεν καὶ αὐτὸς ὀρηθηναί φημι ἐς
τήνδε τὴν συγγραφὴν, οὐκ ἀπαξιώσας ἑμαυτὸν φανερὰ
καταστήσειν ἐς ἀνθρώπους τὰ Ἀλεξάνδρου ἔργα. ὅστις
δὲ ὦν ταῦτα ὑπὲρ ἑμαυτοῦ γινώσκω, τὸ μὲν ὄνομα οὐ- 5
δὲν δέομαι ἀναγράψαι. οὐδὲ γὰρ οὐδὲ ἄγνωστον ἐς ἀν-
θρώπους ἐστίν, οὐδὲ πατρίδα ἦτις μοί ἐστιν οὐδὲ γένος
τὸ ἐμόν, οὐδὲ εἰ δὴ τίνα ἀρχὴν ἐν τῆ ἑμαυτοῦ ἥρξα· ἀλλ'
ἐκεῖνο ἀναγράφω, ὅτι ἐμοὶ πατρίς τε καὶ γένος καὶ ἀρ- 6
χαὶ οἶδε οἱ λόγοι εἰσὶ τε καὶ ἀπὸ νέου ἔτι ἐγένοντο· καὶ
ἐπὶ τῷδε οὐκ ἀπαξιώω ἑμαυτὸν τῶν πρώτων ἐν τῆ φωνῇ
τῆ Ἑλλάδι, εἴπερ οὖν καὶ Ἀλέξανδρος τῶν ἐν τοῖς
ὄπλοις.

Πορεία Ἀλεξάνδρου εἰς Γρανικόν.

(12, 6—7)

- 6 *Χ* Ἐξ Ἰλίου δὲ εἰς Ἀρίσβην ἦκεν, οὗ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῷ διαβεβηκυῖα τὸν Ἑλλησποντον ἐστρατοπεδεύει, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ εἰς Περκώτην· τῇ δὲ ἄλλῃ Λάμψακον παραμείψας πρὸς τῷ Πρακτίῳ ποταμῷ ἐστρατοπέδευσεν, ὃς ῥέων ἐκ τῶν ὄρων τῶν Ἰδαίων ἐκδιδοῖ εἰς θάλασσαν τὴν μεταξὺ τοῦ Ἑλλησπόντου τε καὶ τοῦ Εὐξεινίου πόντου, ἔνθεν δὲ εἰς Ἐρωτον ἀφίκετο, Κολωνὰς πόλιν παραμείψας.
- 7 σκολοὶ δὲ αὐτῷ ἐπέμποντο πρὸ τοῦ στρατεύματος· καὶ τούτων ἡγεμῶν ἦν Ἀμύντας ὁ Ἀρραβαῖου, ἔχων τῶν τε ἐταίρων τὴν ἰλὴν τὴν ἐξ Ἀπολλωνίας, ἧς ἰλάρχης ἦν Σωκράτης ὁ Σάθωνος, καὶ τῶν προδρομῶν καλουμένων ἴλας τέσσαρας. κατὰ δὲ τὴν πάροδον Πρίαπον πόλιν ἐνδοθεῖσαν πρὸς τῶν ἐνοικούντων τοὺς παραληψομένους ἀπέστειλε σὺν Πανηγόρῳ τῷ Λυκαγόρου, ἐνὶ τῶν ἐταίρων.

Οἱ στρατηγοὶ τῶν Περσῶν.

(12, 8—10)

- 8 Περσῶν δὲ στρατηγοὶ ἦσαν Ἀρσάμης καὶ Ῥεομίθρης καὶ Πετίνης καὶ Νιφάτης καὶ ξὺν τούτοις Σπιθριδάτης ὁ Λυδίας καὶ Ἰωνίας σατράπης καὶ Ἀρσίτης ὁ τῆς πρὸς Ἑλλησπόντῳ Φρυγίας ὑπαρχος. οὗτοι δὲ πρὸς Ζελείᾳ πόλει κατεστρατοπεδευκότες ἦσαν ξὺν τῇ ἵππῳ τε
- 9 τῇ βαρβαρικῇ· καὶ τοῖς Ἑλλησι τοῖς μισθοφόροις. βουλευομένοις δὲ αὐτοῖς ὑπὲρ τῶν παρόντων, ἐπειδὴ Ἀλέξανδρος διαβεβηκῶς ἠγγέλλετο, Μέμνων ὁ Ρόδιος παρῆναι μὴ διὰ κινδύνου ἰέναι πρὸς τοὺς Μακεδόνας, τῷ

Μάχη εἶνα ἡ τῶν σαυρωσῶν 2222 βύραφω
#028002 = εἶνα ἡ ἐμφορζομῶ μαζας

— 19 —

τε πεζῶ πολὺ περιόντας σφῶν καὶ αὐτοῦ Ἀλεξάνδρου παρόντος, αὐτοῖς δὲ ἀπόντος Δαρείου· προΐοντας δὲ τόν τε χιλὸν ἀφανίζειν καταπατοῦντας τῇ ἵπῳ καὶ τὸν ἐν τῇ γῇ καρπὸν ἐμπιπράναι, μηδὲ τῶν πόλεων αὐτῶν φειδομένους. οὐ γὰρ μενεῖν ἐν τῇ χώρᾳ Ἀλέξανδρον ἀπορία τῶν ἐπιτηδείων. Ἀφίστην δὲ λέγεται εἰπεῖν ἐν τῷ συλ- 10 λόγῳ τῶν Περσῶν ὅτι οὐκ ἂν περιῖδοι μίαν οἰκίαν ἐμπρησθεῖσαν τῶν ὑπὸ οἷ τεταγμένων ἀνθρώπων. καὶ τοὺς Πέρσας Ἀρσίτη προσθέσθαι, ὅτι καὶ ὑποπτόν τι αὐτοῖς ἦν ἐς τὸν Μέμνονα, τριβάς ἐμποιεῖν ἐκόντα τῷ πολέμῳ τῆς ἐκ βασιλέως τιμῆς ἕνεκα.

*Ἀλέξανδρος καὶ Παρμενίων
πρὸ τοῦ Γρανικοῦ.*

(13, 1—7)

Ἐν τούτῳ δὲ Ἀλέξανδρος προῦχώρει ἐπὶ τὸν Γρανικὸν ποταμὸν συντεταγμένῳ τῷ στρατῷ, διπλῆν μὲν τὴν φάλαγγα τῶν ὀπλιτῶν τάξας, τοὺς δὲ ἱππέας κατὰ τὰ κέρατα ἀγαγόν, τὰ σκευοφόρα δὲ κατόπιν ἐπιτάξας ἐπεσθαι τοὺς δὲ προκατασκευασμένους τὰ τῶν πολεμίων ἦγεν αὐτῷ Ἡγέλοχος, ἱππέας μὲν ἔχων τοὺς σαρισσοφόρους, τῶν δὲ ψιλῶν ἐς πεντακοσίους καὶ Ἀλέξανδρός τε οὐ πολὺ ἀπέιχε τοῦ ποταμοῦ τοῦ Γρανικοῦ καὶ οἱ 2 ἀπὸ τῶν σχολῶν σπουδῇ ἐλαύνοντες ἀπήγγελλον ἐπὶ τῷ Γρανικῷ πέραν τοὺς Πέρσας ἐφεστάναι τεταγμένους ὡς ἐς μάχην. ἔνθα δὴ Ἀλέξανδρος μὲν τὴν στρατιὰν πᾶσαν συνέταττεν ὡς μαχομένους. Παρμενίων δὲ προσελθὼν λέγει Ἀλεξάνδρῳ τάδε.

Ἐμοὶ δοκεῖ, βασιλεῦ, ἀγαθὸν εἶναι ἐν τῷ παρόντι 3 καταστρατοπεδεῦσαι ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τῇ ὄχθῃ ὡς ἔχομεν. τοὺς γὰρ πολεμίους οὐ δοκῶ τολμήσειν πολὺ τῷ

Παλινο
2000

σχω εωρη ε/ης εχουιν
κατω μερογ = περιωατω το ζαω
- 20 -

περὶ λειπομένους πλησίον ἡμῶν ἀυλισθῆναι, καὶ ταύτη
παρέξειν ἔωθεν εὐπετῶς τῷ στρατῷ διαβαλεῖν τὸν πό-
ρον) ὑποφθάσομεν γὰρ αὐτοὶ περάσαντες πρὶν ἐκείνους
4 ἔς τάξιν καθίστασθαι. νῦν δὲ οὐκ ἀκινδύνως μοι δοκοῦ-
μεν ἐπιχειρήσειν τῷ ἔργῳ, ὅτι οὐχ οἶόν τε ἐν μετώπῳ
διὰ τοῦ ποταμοῦ ἄγειν τὸν στρατόν. πολλὰ μὲν γὰρ
αὐτοῦ ὄραται βαθέα, αἱ δὲ ὄχθαι αὐταὶ ὄρας ὅτι ὑπερ-
5 ὑψηλοὶ καὶ κρημνώδεις εἰσὶν αἱ αὐτῶν· ἀτάκτως τε
οὔν καὶ κατὰ κέρας, ἤπερ ἀσθενέστατον, ἐκβαίνουσιν
ἐπικείσονται ἔς φάλαγγα συντεταγμένοι τῶν πολεμίων οἱ
ἰππεῖς· καὶ τὸ πρῶτον σφάλμα ἔς τε τὰ παρόντα χαλεπὸν
καὶ ἔς τὴν ὑπὲρ παντὸς τοῦ πολέμου κρίσιν σφαλερόν.

6 Ἀλέξανδρος δέ, ταῦτα μὲν, ἔφη, ὦ Παρμενίων, γι-
γνώσκω. αἰσχύνομαι δέ, εἰ τὸν μὲν Ἑλλήσποντον διέ-
βην εὐπετῶς, τοῦτο δέ, σμικρὸν ρεῦμα, οὕτω τῷ ὀνόματι
7 τὸν Γρανικὸν ἐκφαυλίσας, εἴρξει ἡμᾶς τοῦ μὴ οὐ δια-
βῆναι ὡς ἔχομεν. καὶ τοῦτο οὔτε πρὸς Μακεδόνων τῆς
δόξης οὔτε πρὸς τῆς ἐμῆς ἔς τοὺς κινδύνους ὀξύτητος
ποιοῦμαι· ἀναθαρρήσειν τε δοκῶ τοὺς Πέρσας ὡς ἀξιο-
μάχους Μακεδόσιν ὄντας, ὅτι οὐδὲν ἄξιον τοῦ σφῶν
δέους ἐν τῷ παραυτίκα ἔπαθον.

DL

**Ἡ παράταξις τῶν ἀντιπάλων δυνάμεων
ἐκατέρωθεν τοῦ ποταμοῦ.**

(14, 1-4)

Ταῦτα εἰπὼν Παρμενίωνα μὲν ἐπὶ τὸ εὐώνυμον κέ-
ρας πέμπει ἠγησόμενον, αὐτὸς δὲ ἐπὶ τὸ δεξιὸν παρήγε,
προετάχθησαν δὲ αὐτῷ τοῦ μὲν δεξιοῦ Φιλώτας ὁ Παρ-
μενίωνος, ἔχων τοὺς ἐταίρους τοὺς ἰππέας καὶ τοὺς το-
ξότας καὶ τοὺς Ἀγριᾶνας τοὺς ἀκοντιστάς· Ἀμύντας δὲ
ὁ Ἀρραβαίου τοὺς τε σαρισοφόρους ἰππέας ἔχων Φιλώτα

οὐκ ἀνδρῶν
ἐκίνα θυζόων

ἔπειτάθη καὶ τοὺς Παίονας καὶ τὴν ὕλην τοῦ Σωκρά-2
τους ἐχόμενοι δὲ τούτων ἐτάχθησαν οἱ ὑπασπισταὶ τῶν
ἐταίρων, ὧν ἠγεῖτο Νικάνωρ ὁ Παρμενίωνος· ἐπὶ δὲ
τούτοις ἡ Περδίκκου τοῦ Ὀρόντου φάλαγξ· ἐπὶ δὲ ἡ
Κοΐνου τοῦ Πολεμοκράτους· ἐπὶ δὲ ἡ Κρατέρου τοῦ
Ἀλεξάνδρου· ἐπὶ δὲ ἡ Ἀμύντου τοῦ Ἀνδρομένους· ἐπὶ
δὲ ὧν Φίλιππος ὁ Ἀμύντου ἦρχε. τοῦ δὲ εὐωνύμου
πρῶτοι μὲν οἱ Θετταλοὶ ἰππεῖς ἐτάχθησαν, ὧν ἠγεῖτο 3
Κάλας ὁ Ἀρπάλου· ἐπὶ δὲ τούτοις οἱ σύμμαχοι ἰππεῖς,
ὧν ἦρχε Φίλιππος ὁ Μενελάου· ἐπὶ δὲ τούτοις οἱ Θρα-
κες, ὧν ἦρχεν Ἀγάθων· ἐχόμενοι δὲ τούτων πεζοὶ ἢ τε
Κρατέρου φάλαγξ καὶ ἡ Μελεάγρου καὶ ἡ Φιλίππου
ἔσπε ἐπὶ τὸ μέσον τῆς ξυμπάσης τάξεως.]

Περσῶν δὲ ἰππεῖς μὲν ἦσαν ἐς δισμυρίους, ξένοι δὲ 4
πεζοὶ μισθοφόροι ὀλίγον ἀποδέοντες δισμυρίων· ἐτά-
χθησαν δὲ τὴν μὲν ἵππον παρατείναντες τῷ ποταμῷ
κατὰ τὴν ὄχθην ἐπὶ φάλαγγα μακράν, τοὺς δὲ πεζοὺς
κατόπιν τῶν ἰπέων· καὶ γὰρ ὑπερδέξια ἦν τὸ ὑπὲρ
τὴν ὄχθην χωρία. ἡ δὲ Ἀλέξανδρον αὐτὸν καθεώ-
ρων—δῆλος γὰρ ἦν τῶν τε ὄπλων τῆ λαμπρότητι καὶ
τῶν ἀμφ' αὐτὸν τῆ σὺν ἐκπλήξει θεραπείᾳ—κατὰ τὸ
εὐώνυμον σφῶν ἐπέχοντα, ταύτη πυκνὰς ἐπέταξαν τῆ
ὄχθῃ τὰς ἴλας τῶν ἰπέων.

Ἡ παρὰ τὸν Γρανικὸν μάχη.

(14, 5—7, 15, 1—8)

Χρόνον μὲν δὴ ἀμφοτέρω τὰ στρατεύματα ἐπ' 5
ἄκρου τοῦ ποταμοῦ ἐφειστώτες ὑπὸ τοῦ τὸ μέλλον ὀκνεῖν
ἡσυχίαν ἦγον καὶ σιγὴ ἦν πολλὴ ἀφ' ἑκατέρων. οἱ γὰρ
Πέρσαι προσέμενον τοὺς Μακεδόνας, ὅποτε ἐσβήσου-
νται ἐς τὸν πόρον. ὡς ἐπικεισόμενοι ἐκβαίνουσιν· Ἀλέ- 6

οὐκ ἀνδρῶν
ἐκίνα θυζόων

Ξανδρος δὲ ἀναπηδήσας ἐπὶ τὸν ἵππον καὶ τοῖς ἀμφ' αὐτὸν ἐγκελευσόμενος ἐπεσθαί τε καὶ ἄνδρας ἀγαθοὺς γίνεσθαι, τοὺς μὲν προδρομοὺς ἰπέας καὶ μὴν καὶ τοὺς Παίονας προεμβάλλει ἐς τὸν ποταμὸν ἔχοντα Ἀμύνταν τὸν Ἀρραβαίου καὶ τῶν πεζῶν μίαν τάξιν, καὶ πρὸ τούτων τὴν Σωκράτους Ἰλην Πτολεμαῖον τὸν Φιλίππου ἄγοντα, ἣ δὴ καὶ ἐτύγγανε τὴν ἡγεμονίαν τοῦ ἱππικοῦ παντὸς ἔχουσα ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· αὐτὸς δὲ ἄγων τὸ δεξιὸν κέρας ὑπὸ σαλπίγγων τε καὶ τῷ Ἐνυαλίῳ ἀλαλάζοντας ἐμβαίνει ἐς τὸν πόρον, λοξὴν αἰὲ παρατείνων τὴν τάξιν ἢ παρείλκε τὸ ρεῦμα, ἵνα δὴ μὴ ἐκβαίνοντι αὐτῷ οἱ Πέρσαι κατὰ κέρας προσπίπτοιεν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὡς ἀνυστὸν τῇ φάλαγγι προσμείξῃ αὐτοῖς.

15 Οἱ δὲ Πέρσαι ἦ πρῶτοι οἱ ἀμφ' Ἀμύνταν καὶ Σωκράτην προσέσχον τῇ ὄχθῃ, ταύτῃ καὶ αὐτοὶ ἀνωθεν ἔβαλλον, οἱ μὲν αὐτῶν ἀπὸ τῆς ὄχθης ἐξ ὑπερδεξίου ἐς τὸν ποταμὸν ἐσακοντίζοντες, οἱ δὲ κατὰ τὰ χθαρμαλώτερα αὐτῆς ἔστε ἐπὶ τὸ ὕδωρ καταβαίνοντες, καὶ ἦν τῶν τε ἰπέων ὄθισμός, τῶν μὲν ἐκβαίνειν ἐκ τοῦ ποταμοῦ, τῶν δ' εἶργειν τὴν ἐκβασιν, καὶ παλιῶν ἀπὸ μὲν τῶν Περσῶν πολλὴ ἄφεις, οἱ Μακεδόνες δὲ ξὺν τοῖς δόρασι ἐμάχοντο· ἀλλὰ τῷ τε πλήθει πολὺ ἐλαττούμενοι οἱ Μακεδόνες ἐκακοπάθουν ἐν τῇ πρώτῃ προσβολῇ καὶ αὐτοὶ ἐξ ἀβεβαίου τε καὶ ἅμα κάτωθεν ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀμυνόμενοι, οἱ δὲ Πέρσαι ἐξ ὑπερδεξίου τῆς ὄχθης ἄλλως τε καὶ τὸ κράτιστον τῆς Περσικῆς ἵππου ταύτῃ ἐπέτακτο, οἱ τε Μέμνωνος παῖδες καὶ αὐτὸς ὁ Μέμνων μετὰ τούτων ἐκινδύνευε. καὶ οἱ μὲν πρῶτοι τῶν Μακεδόνων ξυμμείξαντες τοῖς Πέρσαις κατεκόπησαν πρὸς αὐτῶν ἄνδρες ἀγαθοὶ γενόμενοι, ὅσοι γε μὴ πρὸς Ἀλέξανδρον πελάζοντα ἀπέκλιναν αὐτῶν, Ἀλέξανδρος

Ρομαι
των Χωρ

το με βυτρο ως εωθρονην
εωθρονην η κοση ως κωρηνην
το κωρηνην

γὰρ ἤδη πλησίον ἦν, ἅμα οἱ ἄγων τὸ κέρας τὸ δεξιόν,
 καὶ ἐμβάλλει ἐς τοὺς Πέρσας πρῶτος ἵνα τὸ πᾶν στί-
 φος τῆς ἵππου καὶ αὐτοὶ οἱ ἡγεμόνες τῶν Περσῶν τε-
 ταγμένοι ἦσαν· καὶ περὶ αὐτὸν ξυνειστήκει μάχη κορ-
 τερά· καὶ ἐν τούτῳ ἄλλαι ἐπ' ἄλλαις τῶν τάξεων τοῖς 4
 Μακεδόσι διέβαινον οὐ χαλεπῶς ἤδη. καὶ ἦν μὲν ἀπὸ τῶν
 ἵππων ἡ μάχη, πεζομαχία δὲ μᾶλλον τι ἐφκει. ξυνεχό-
 μενοι γὰρ ἵπποι τε ἵπποις καὶ ἄνδρες ἀνδράσιν ἠγωνί-
 ζοντο, οἱ μὲν ἐξῶσαι ἐς ἅπαν ἀπὸ τῆς ὄχθης καὶ ἐς τὸ
 πεδίον βιάσασθαι τοὺς Πέρσας, οἱ Μακεδόνες, οἱ δὲ
 εἰρξαί τε αὐτῶν τὴν ἔκβασιν, οἱ Πέρσαι, καὶ ἐς τὸν πο-
 ταμὸν αὐθις ἀπόσασθαι καὶ ἐκ τούτου ἐπλεονέκτου
 ἤδη οἱ σὺν Ἀλεξάνδρῳ τῇ τε ἄλλῃ ῥώμῃ καὶ ἐμπειρίᾳ 5
 καὶ ὅτι ξυστοῖς κρανεῖνοις πρὸς παλτὰ ἐμάχοντο.

Ἐνθα δὴ καὶ Ἀλεξάνδρῳ ξυντρίβεται τὸ δόρυ ἐν 6
 τῇ μάχῃ· ὁ δὲ Ἀρέτην ἦτει δόρυ ἕτερον, ἀναβολέα τῶν
 βασιλικῶν· τῷ δὲ καὶ αὐτῷ πονουμένῳ συντετριμμένον
 τὸ δόρυ ἦν, ὁ δὲ τῷ ἡμίσει κεκλασμένου τοῦ δόρατος
 οὐκ ἀφανῶς ἐμάχετο, καὶ τοῦτο δείξας Ἀλεξάνδρῳ ἄλ-
 λον αἰτεῖν ἐκέλευε· Δημάρατος δέ, ἀνὴρ Κορίνθιος, τῶν
 ἀμφ' αὐτὸν ἐταίρων, δίδωσιν αὐτῷ τὸ αὐτοῦ δόρυ· καὶ
 ὃς ἀναλαβὼν καὶ ἰδὼν Μιθριδάτην τὸν Δαρείου γαμ- 7
 βρὸν πολὺ πρὸ τῶν ἄλλων προῖππεύοντα καὶ ἐπάγοντα
 ἅμα οἱ ὥσπερ ἔμβολον τῶν ἰπέων, ἐξελαύνει καὶ αὐ-
 τὸς πρὸ τῶν ἄλλων· καὶ παίσας ἐς τὸ πρόσωπον τῷ δό-
 ρατι καταβάλλει τὸν Μιθριδάτην· ἐν δὲ τούτῳ Ῥοισά- 8
 κης μὲν ἐπελύνει τῷ Ἀλεξάνδρῳ καὶ παίει Ἀλεξάν-
 δρου τὴν κεφαλὴν τῇ κοπίδι· καὶ τοῦ μὲν κράνους τι
 ἀπέθραυσε, τὴν πληγὴν δὲ ἔσχε τὸ κράνος· καὶ καταβάλ-
 λει καὶ τοῦτον Ἀλέξανδρος παίσας τῷ ξυστῷ διὰ τοῦ
 θώρακος εἰς τὸ στέρονον. Σπιθριδάτης δὲ ἀνετέτατο μὲν

Το κωρηνην
εωθρονην η κοση ως κωρηνην
το κωρηνην
αι - bad mdr βασιλικων των

ἤδη ἐπ' Ἀλέξανδρον ὀπισθεν τὴν κοιλίδα, ὑποφθάσας δὲ αὐτὸν Κλεῖτος ὁ Δρωπίδου παίει κατὰ τοῦ ὤμου καὶ ἀποκόπτει τὸν ὤμον τοῦ Σπιθριδάτου ξὺν τῇ κοιλίδι· καὶ ἐν τούτῳ, ἐπεκβαίνοντες ἀεὶ τῶν ἰππέων ὅσοις προῦχώρει κατὰ τὸν ποταμὸν προσεγίγγοντο τοῖς ἀμφ' Ἀλέξανδρον.

Ἡ νίκη. Τὰ ἐπινίκια.

(16, 1—8)

Καὶ οἱ Πέρσαι παιόμενοί τε πανταχόθεν ἤδη ἐς τὰ πρόσωπι αὐτοὶ τε καὶ ἵπποι τοῖς ξυστοῖς καὶ πρὸς τῶν ἰππέων ἐξωθούμενοι, πολλὰ δὲ καὶ πρὸς τῶν ψιλῶν ἀναμειγμένων τοῖς ἰπεῦσι βλαπτόμενοι ἐγκλίνουσι ταύτῃ πρῶτον ἢ Ἀλέξανδρος προεκινδύνευεν. ὡς δὲ τὸ μέσον ἐνεδεδώκει αὐτοῖς, παρερρήγνυτο δὴ καὶ τὰ ἐφ' 2 ἐκάτερα τῆς ἵππου, καὶ ἦν δὴ φυγὴ καρτερά. τῶν μὲν δὴ ἰππέων τῶν Περσῶν ἀπέθανον ἐς χιλίους. οὐ γὰρ πολλὴ ἢ δίωξις ἐγένετο, ὅτι ἐξετράπη Ἀλέξανδρος ἐπὶ τοὺς ξένους τοὺς μισθοφόρους· ὃν τὸ στίφος ἢ τὸ πρῶτον ἐτάχθη ἐκπλήξει μᾶλλον τι τοῦ παραλόγου ἢ λογισμῶ βεβαίῳ ἔμενε. καὶ τούτοις τὴν τε φάλαγγα ἐπαγαγὼν καὶ τοὺς ἰπέας πάντῃ προσπεσεῖν κελεύσας ἐν μέσῳ δι' ὀλίγου κατακόπτει αὐτούς, ὥστε διέφυγε μὲν 3 οὐδεὶς. ὅτι μὴ διέλαθέ τις ἐν τοῖς νεκροῖς, ἐξωγρήθησαν δὲ ἀμφὶ τοὺς δισχιλίους. ἔπεσον δὲ καὶ οἱ ἡγεμόνες τῶν Περσῶν Νιφάτης τε καὶ Πετίνης καὶ Σπιθριδάτης ὁ 8 Λυδίας σατράπης, καὶ ὁ τῶν Καππαδοκῶν ὑπαρχος Μιθροβουζάνης καὶ Μιθριδάτης ὁ Δαρείου γαμβρὸς καὶ Ἀρβουπάλης ὁ Δαρείου τοῦ Ἀρταξέρξου παῖς καὶ Φαρνάκης, ἀδελφὸς οὗτος τῆς Δαρείου γυναικός, καὶ ὁ τῶν ξένων ἡγεμὼν Ὁμάρης. Ἀρσίτης δὲ ἐκ μὲν τῆς μάχης φεύγει ἐς Φρυγίαν, ἐκεῖ δὲ ἀποθνήσκει αὐτὸς πρὸς αὐ-

τοῦ, ὡς λόγος, ὅτι αἴτιος ἐδόκει Πέρσαις γενέσθαι τοῦ
ἐν τῷ τότε πταίσματος. Μακεδόνων δὲ τῶν μὲν ἐταίρων 4
ἀμφὶ τοὺς εἴκοσι καὶ πέντε ἐν τῇ πρώτῃ προσβολῇ
ἀπέθανον. καὶ τούτων χαλκαῖ εἰκόνες ἐν Δίῳ ἐστᾶσιν,
Ἄλεξάνδρου κελεύσαντος Λύσιππον ποιῆσαι, ὅσπερ καὶ
Ἄλέξανδρον μόνος προκριθεὶς ἐποίει. τῶν δὲ ἄλλων 5
ἰπέων ὑπὲρ τοὺς ἐξήκοντα, πεζοὶ δὲ ἐς τοὺς τριά-
κοντα καὶ τούτους τῇ ὑστεραίᾳ ἔθαψεν Ἄλέξανδρος ξὺν
τοῖς ὄπλοις τε καὶ ἄλλῳ κόσμῳ· γονεῦσι δὲ αὐτῶν καὶ
παισὶ τῶν τε κατὰ τὴν χώραν ἀτέλειαν ἔδωκε καὶ ὅσαι
ἄλλαι τῷ σώματι λειτουργίαι ἢ κατὰ τὰς κτήσεις ἐκά-
στων εἰσφοραί. καὶ τῶν τετραμμένων δὲ πολλὴν πρόνοιαν
ἔσχεν, ἐπελθὼν τε αὐτὸς ἐκάστους καὶ τὰ τραύματα
ιδῶν καὶ ὅπως τις ἐτρώθη ἐρόμενος καὶ ὅτι πράττων 6
εἰπεῖν τε καὶ ἀλαζονεύσασθαι οἱ παρασχών. ὁ δὲ καὶ
τῶν Περσῶν τοὺς ἡγεμόνας ἔθαψεν· ἔθαψε δὲ καὶ τοὺς
μισθοφόρους Ἑλληνας οἱ ξὺν τοῖς πολεμίοις στρατεύον-
τες ἀπέθανον· ὅσους δὲ αὐτῶν αἰχμαλώτους ἔλαβε,
τούτους δήσας ἐν πέδαις ἐς Μακεδονίαν ἀπέπεμψεν ἐρ-
γάζεσθαι, ὅτι παρὰ τὰ κοινῇ δόξαντα τοῖς Ἑλλησιν
Ἑλληγες ὄντες ἐναντία τῇ Ἑλλάδι ὑπὲρ τῶν βαρβάρων
ἐμάχοντο. ἀποπέμπει δὲ καὶ ἐς Ἀθήνας τριακοσίας πα-
νοπλίας Περσικὰς ἀνάθημα εἶναι τῇ Ἀθηνᾷ ἐν πόλει· καὶ
ἐπίγραμμα ἐπιγραφεῖναι ἐκέλευε τόδε· *Ἄλέξανδρος Φι-
λίππου καὶ οἱ Ἑλληγες πλὴν τῶν Λακεδαιμονίων
ἀπὸ τῶν βαρβάρων τῶν τὴν Ἀσίαν κατοικούντων.*

Ὁργάνωσις κατακτηθεισῶν χώρῶν.

(17, 1—12)

Καταστήσας δὲ Κάλαν σατραπεύειν ἤς Ἀρσίτης ἦρχε
καὶ τοὺς φόρους τοὺς αὐτοὺς ἀποφέρειν τάξας, οὕσπερ

Δαρείῳ ἔφερον, ὅσοι μὲν τῶν βαρβάρων κατιόντες ἐκ τῶν ὄρων ἐνεχείριζον σφᾶς, τούτων μὲν ἀπαλλάττε-
2 σθαι ἐπὶ τὰ αὐτῶν ἐκάστους ἐκέλευε· Ζελεΐτας δὲ ἀφῆκε τῆς αἰτίας ὅτι πρὸς βίαν ἔγνω συστρατεῦσαι τοῖς βαρβάροις· Δασκύλιον δὲ παραληψόμενον Παρμενίωνα ἐκπέμπει καὶ παραλαμβάνει Δασκύλιον Παρμενίων ἐκλιπόντων τῶν φρουρῶν.

3 Αὐτὸς δὲ ἐπὶ Σάρδεων προὔχῳρει καὶ ἀπέχοντος αὐτοῦ ὅσον ἑβδομήκοντα σταδίους Σάρδεων ἦκον παρ' αὐτὸν Μιθρίνης τε ὁ φρούραρχος τῆς ἀκροπόλεως ἐν Σάρδεσι καὶ Σαρδιανῶν οἱ δυνατώτατοι ἐνδιδόντες οἱ
4 μὲν τὴν πόλιν, ὁ δὲ Μιθρίνης τὴν ἄκραν καὶ τὰ χρήματα. Ἀλέξανδρος δὲ αὐτὸς μὲν κατεστρατοπέδευσεν ἐπὶ τῷ Ἐρμῷ ποταμῷ. ἀπέχει δὲ ὁ Ἐρμος ἀπὸ Σάρδεων σταδίους ὅσον εἴκοσιν· Ἀμύνταν δὲ τὸν Ἀνδρομένους τὴν ἄκραν παραληψόμενον ἐκπέμπει ἐς Σάρδεας· καὶ Μιθρίνην μὲν ἐν τιμῇ ἅμα οἱ ἦγε Σαρδιανούς δὲ καὶ τοὺς ἄλλους Λυδοὺς τοῖς νόμοις τε τοῖς πάλαι Λυδῶν
5 χρῆσθαι ἔδωκε καὶ ἐλευθέρους εἶναι ἀφῆκεν. ἀνῆλθε δὲ καὶ αὐτὸς ἐς τὴν ἄκραν. ἵνα τὸ φρούριον ἦν τῶν Περσῶν, καὶ ἔδοξεν αὐτῷ ὄχυρὸν τὸ χωρίον· ὑπερύψηλόν τε γὰρ ἦν καὶ ἀπότομον πάντη καὶ τριπλῷ τείχει πεφραγ-
6 μένον· αὐτὸς δὲ ἐπὶ τῇ ἄκρᾳ ναόν τε οἰκοδομῆσαι. Διὸς Ὀλυμπίου ἐπενόει καὶ βωμὸν ἰδρύσασθαι. σκοποῦντι δὲ αὐτῷ τῆς ἄκρας ὅπερ ἐπιτηδειότατον χωρίον ὥρα ἔτους ἐξαίφνης χειμῶν ἐπιγίγνεται καὶ βρονταὶ σκληραὶ καὶ ὕδωρ ἐξ οὐρανοῦ πίπτει οὗ τὰ τῶν Λυδῶν βασιλεία· καὶ ἐντεῦθεν Ἀλεξάνδρῳ ἔδοξεν ἐκ θεοῦ σημανθῆναι ἵνα χρῆ οἰκοδομῆσθαι τῷ Διὶ τὸν νεών, καὶ οὕτως ἐκέ-
7 λευσε. κατέλιπε δὲ τῆς μὲν ἄκρας τῆς Σάρδεων ἐπιμελητὴν Πausανίαν τῶν ἐταίρων, τῶν δὲ φόρων τῆς συντά-

ξεώς τε καὶ ἀποφορᾶς Νικίαν, Ἄσανδρον δὲ τὸν Φιλώτα Λυδίας καὶ τῆς ἄλλης τῆς Σπιθριδάτου ἀρχῆς, δούς αὐτῷ ἰππέας τε καὶ ψιλοὺς ὅσοι ἱκανοὶ πρὸς τὰ παρόντα ἐδόκουν. Κάλαν δὲ καὶ Ἀλέξανδρον τὸν Ἀερόπου εἰς τὴν χώραν τὴν Μέμνονος ἐκπέμπει, ἄγοντα 8 τοὺς τε Πελοποννησίους καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων τοὺς πολλοὺς πλὴν Ἀργείων· οὗτοι δὲ ἐν Σάρδεσι κατελείφθησαν τὴν ἄκραν φυλάττειν.

Ἐν τούτῳ δὲ ὡς τὰ ὑπὲρ τῆς ἵππομαχίας ἐξηγγέλθη, 9 οἱ τε τὴν Ἐφεσον φρουροῦντες μισθοφόροι ὄχοντο φεύγοντες, δύο τριήρεις τῶν Ἐφεσίων λαβόντες, καὶ ξὺν αὐτοῖς Αὐύντας ὁ Ἀντιόχου, ὃς ἔφυγεν ἐκ Μακεδονίας Ἀλέξανδρον, παθῶν μὲν οὐδὲν πρὸς Ἀλεξάνδρου, δυσνοίᾳ δὲ τῇ πρὸς Ἀλέξανδρον καὶ αὐτὸς ἀπαξιώσας τι παθεῖν πρὸς αὐτοῦ ἄχαρι.

Τετάρτη δὲ ἡμέρα ἐς Ἐφεσον ἀφικόμενος τοὺς τε 10 φυγάδας ὅσοι δι' αὐτὸν ἐξέπεσον τῆς πόλεως κατήγαγε καὶ τὴν ὀλιγαρχίαν καταλύσας δημοκρατίαν κατέστησε· τοὺς δὲ φόρους ὅσους τοῖς βαρβάροις ἀπέφερον τῇ Ἀρτέμιδι ξυντελεῖν ἐκέλευσεν. ὁ δὲ δῆμος ὁ τῶν Ἐφεσίων, 11 ὡς ἀφηρέθη αὐτοῖς ὁ ἀπὸ τῶν ὀλίγων φόβος, τοὺς τε Μέμνονα ἐπαγαγομένους καὶ τοὺς τὸ ἱερὸν συλήσαντας τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τοὺς τὴν εἰκόνα τὴν Φιλίππου τὴν ἐν τῷ ἱερῷ καταβαλόντας καὶ τὸν τάφον ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἀνορύξαντας τὸν Ἡροπύθου τοῦ ἐλευθερώσαντος τὴν πόλιν ὤρμησαν ἀποκτεῖναι. καὶ Σύρφακα μὲν καὶ τὸν παῖδα αὐτοῦ Πελάγοντα καὶ τοὺς τῶν ἀδελφῶν τοῦ 12 Σύρφακος παῖδας ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐξαναγόντες κατέλευσαν· τοὺς δὲ ἄλλους διεκώλυσεν Ἀλέξανδρος προσωτέρω ἐπιζητεῖν καὶ τιμωρεῖσθαι, γνοὺς ὅτι ὁμοῦ τοῖς αἰτίοις καὶ οὐ ξὺν δίκῃ τινάς, τοὺς μὲν κατ' ἔχθραν, τοὺς δὲ κατὰ

ἀροπαγὴν χρημάτων ἀποκτενεῖ, ξυγχωρηθὲν αὐτῷ, ὁ δὴ-
μος. καὶ εἰ δὴ τῷ ἄλλῳ, καὶ τοῖς ἐν Ἐφέσῳ παραχθεῖσιν
Ἀλέξανδρος ἐν τῷ τότε εὐδοκίμει.

Περίληψις (18—19). (B'. 1—4, 6)

Ἐξακολουθῶν ὁ Ἀλέξανδρος τὸ ἔργον του μὲ πολιτικὴν
σύνεσιν καὶ φιλανθρωπίαν στέλλει τοὺς στρατηγούς του νὰ παρα-
λαμβάνουν πόλεις, αἱ ὁποῖαι παρεδίδοντο οἰκιοθελῶς, παραγ-
γέλλων νὰ καταλύουν πανταχοῦ τὰς ὀλιγαρχίας, νὰ ἐγκαθιδρῶνουν
δημοκρατίας, νὰ σέβωνται τοὺς νόμους καὶ τὰς τοπικὰς συνη-
θείας ἐκάστου λαοῦ καὶ νὰ καταργοῦν τοὺς φόρους τοὺς κατα-
βαλλομένους εἰς τοὺς βαρβάρους.

Κατόπιν ἐπολιόρησε καὶ ἐκυρίευσεν τὴν Μίλητον καὶ μετὰ
ἐπίμονον ἀγῶνα τὴν ὀχυρὰν Ἀλικαρνασσόν, τὴν ὁποίαν παρέ-
δωκε μαζί μὲ τὴν λοιπὴν Καρίαν εἰς τὴν βασίλισσαν αὐτῆς
Ἄδαν. Ἐπροχώρησε δὲ κατακτῶν τὴν Λυκίαν μέχρι θαλάσσης
καὶ κατόπιν διὰ τῆς Πισιδίας ἀνῆλθεν εἰς τὴν Φρυγίαν.

Εἰς τὸ Γόρδιον τῆς Φρυγίας ἐπεσεκέφη τὴν ἄμαξαν τοῦ
Μίδου, ἣ ὁποία ἦτο ἀφιερωμένη εἰς τὴν ἀρόπολιν καὶ ἔλυσε
τὸν δεσμὸν τοῦ ζυγοῦ αὐτῆς. Τὴν ἱστορίαν τῆς ἀμάξης αὐτῆς
διηγεῖται ὁ Ἀρριανὸς ὡς ἑξῆς :

«Ὁ Γόρδιος ἦταν ἄνθρωπος φτωχὸς μ' ἓνα μικρὸ κτῆμα
ποὺ τὸ καλλιεργοῦσε μὲ δύο ζευγάρια βόδια. Τὸ ἓνα ζευγὰρι
εἶχε γιὰ τὸ ἀλέτρι, τὸ ἄλλο γιὰ τὸ ἀμάξι. Κάποτε ἐνῶ ὤρ-
γωνε, αὐτὸς ἦλθε καὶ ἐκάθησε στὸ ζυγὸ καὶ δὲν ἔφευγε ὡς τὸ
βράδνυ ποὺ σχολάζουν. Ἀπόρησε γι' αὐτὸ ὁ Γόρδιος καὶ πῆγε
νὰ ῥωτήσῃ τοὺς Τελμισσιῶτες, ποὺ ἦσαν σοφοὶ γιὰ νὰ ἐξη-
γοῦν τὰ θεῖα, καὶ ἀπὸ γενιὰ ὄλοι τοὺς ἄνδρες, γυναῖκες, παι-
διά, ἦσαν μάντιες. Μπαίνοντας σ' ἓνα χωριὸ τῶν Τελμισσιω-
τῶν ὁ Γόρδιος συνάντησε κάποια κόρη ποὺ κουβαλοῦσε νερὸ
καὶ τῆς διηγήθηκε τὴν ἱστορίαν τοῦ αἰτοῦ. Ἐκείνη, γιὰτὶ ἦταν
μάντισσα καὶ αὐτή, τὸν ἐσυμβούλευσε νὰ πάῃ νὰ κἀνῃ θυσίαν
στὸ Δία στὸν τόπον ἐκεῖνον. Ὁ Γόρδιος παρεκάλεσε τὴν κόρη
νὰ ἔλθῃ μαζί του νὰ τὸν ὀδηγήσῃ στὴ θυσίαν καὶ ἔπειτα τὴν
πῆρε γυναῖκά του. Ὑστερὰ ἔκαναν παιδιὰ ποὺ τὸ ὄνομασαν

Μίδαν. Ὁ Μίδας ἔγινεν ἄνδρας ὁμορφος καὶ γενναῖος. Κάποτε οἱ Φρύγες εἶχανε πολιτικὴς ταραχὴς καὶ πῆραν χρησὸν ὅτι ἄμαξα θὰ τοὺς φέρῃ βσιλιά. Καὶ ἐκεῖ πού εἶχαν ἀκόμη σύσκεψη γι' αὐτό, ἦρθεν ὁ Μίδας πάνω σ' ἓνα ἄμαξι μὲ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα του καὶ στάθηκε κοντὰ στὴν ἐκκλησιά. Οἱ Φρύγες κατάλαβαν ὅτι σύμφωνα μὲ τὸ μαντεῖον αὐτὸς εἶναι ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ἔλεγεν ὁ θεός, ὅτι θὰ τοὺς φέρῃ ἄμαξα καὶ ἔτσι ἔκαναν βασιλιά τὸν Μίδαν. Ὁ Μίδας κατάπαυσε τὴν στάσιν καὶ τὴν ἄμαξα τοῦ πατέρα του ἔφεραν ἀφιέρωμα στὴν ἀκρόπολι, εὐχαριστῶντας τὸν Δία γιὰ τὸν αἶτο πού ἔστειλε.

Γιὰ τὴν ἄμαξα αὐτὴ ἔλεγαν καὶ τὸ ἔξης : «Ὅποιος θὰ ἔλινε τὸν δεσμὸ ἅπ' τὸ ζυγὸ τῆς ἀμάξης, αὐτὸς θὰ γινότανε βασιλιάς τῆς Ἀσίας. Ἦταν δὲ ὁ δεσμὸς ἀπὸ φλοιὸν κρانيᾶς καὶ οὔτε ἡ ἀρχὴ του φαινόταν οὔτε τὸ τέλος. Ὁ Ἀλέξανδρος, ἐπειδὴ ἐδυσκολεύετο νὰ βρῇ τὴ λύσι καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὸν ἀφήσῃ ἄλυτο, γιὰ νὰ μὴ σχολιασθῇ αὐτὸ ἀπὸ τὸ πλῆθος, λέγουν ὅτι ἐχτύπησε μὲ τὸ σπαθὶ τὸ δεσμὸ, τὸν ἔκοψε εἰς δύο καὶ εἶπε πὼς λύθηκε. Ἄλλ' ὁ Ἀριστόβουλος λέγει πὼς τράβηξε ἀπὸ τὸ ἄνυμὸ τὸν ἔστορα, ἓνα ξύλινο καρφὶ πού περνῶντας τὸ ἄνυμὸ πέρα - πέρα συκρατοῦσε τὸ δεσμὸ καὶ ἔτσι τράβηξε καὶ ἔβγαλε τὸ ζυγὸ ἔξω ἀπ' τὸ ἄνυμὸ. Ὅπως κ' ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα, ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ὅσοι ἦσαν μαζί του ἀφῆκαν τὴν ἄμαξα μὲ τὴν ἐντύπωσι, ὅτι ἐπληρώθη ἡ μέρα σχετικὰ μὲ τὴν λύσιν τοῦ δεσμοῦ. Γιατὶ καὶ τὴ νύκτα βρονταὶ καὶ φῶς ἀπ' τὸν οὐρανὸ τὸ ἐβεβαίωσαν. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Ἀλέξανδρος τὴν ἄλλη ἡμέρα ἔκανε θυσίαις στοὺς θεοὺς, πού τοῦ ἔδειξαν τὰ σημεῖα καὶ τὸν φώτισαν νὰ λύσῃ τὸ δεσμὸ».

Ἀπὸ τὸν Γόρδιον ὁ Ἀλέξανδρος ἐπροχώρησεν εἰς τὴν Ἄγκυραν τῆς Γαλατικῆς καὶ ἀπ' ἐκεῖ εἰς τὸν Ἄλυν ποταμὸν καὶ διὰ τῆς Καππαδοκίας ἔφθασεν εἰς τὴν Κιλικίαν. Ἡ φρουρά, ἡ ὁποία ἐφύλαττε τὰς ἐπὶ τοῦ ὄρους Ταύρου τῆς Κιλικίας πύλας, μόλις ἀντελήφθη ἐπερχόμενον τὸν Ἀλέξανδρον ἔφυγεν, ἔφυγαν δὲ καὶ ὅσοι ἦσαν εἰς τὴν Ταρσόν. Τοιοῦτοτρόπως ὅλη ἡ στρατιὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου χωρὶς ἀντίστασιν διέβη τὰς πύλας καὶ ἔφθασεν εἰς τὴν Ταρσόν.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Ὁ Ἀλέξανδρος λούεται εἰς τὸν Κύδνον.

(4, 7—11)

7 Ἀλέξανδρος δέ, ὡς μὲν Ἀριστοβούλῳ λέλεκται, ὑπὸ
καμάτου ἐνόσησεν· οἱ δὲ ἐς τὸν Κύδνον ποταμὸν λέγουσι
ῥίψαντα νήξασθαι, ἐπιθυμήσαντα τοῦ ὕδατος, ἰδρῶντα
καὶ καύματι ἐχόμενον. Ὁ δὲ Κύδνος ῥεῖ διὰ μέσης τῆς
πόλεως· οἷα δὲ ἐκ τοῦ Ταύρου ὄρους τῶν πηγῶν οἱ ἀνι-
σχουσῶν καὶ διὰ χώρου καθαροῦ ῥέων, ψυχρός τέ ἐστι
8 καὶ τὸ ὕδωρ καθαρὸς· σπασμῶ τε οὖν ἔχασθαι Ἀλέξαν-
δρον καὶ θέρμας ἰσχυραῖς καὶ ἀγρυπνία συνεχεῖ. καὶ
τοὺς μὲν ἄλλους ἰατροὺς οὐκ οἶεσθαι εἶναι βιώσιμον·
Φίλιππον δὲ Ἀκαρνᾶνα, ἰατρόν, ξυνόντα Ἀλεξάνδρῳ
καὶ τὰ τε ἀμφὶ ἰατρικὴν ἐς τὰ μάλιστα πιστευόμενον καὶ
τὰ ἄλλα οὐκ ἀδόκιμον ἐν τῷ στρατῷ ὄντα, καθῆραι
9 ἐθέλειν Ἀλέξανδρον φαρμάκῳ καὶ τὸν κελεύειν καθῆραι.
τὸν μὲν δὴ παρασκευάζειν τὴν κύλικα· ἐν τούτῳ δὲ Ἀ-
λεξάνδρῳ δοθῆναι ἐπιστολὴν παρὰ Παρμενίωνος φυλά-
ξασθαι Φίλιππον· ἀκούειν γὰρ διεφθάρθαι ὑπὸ Δαρείου
χρήμασιν ὥστε φαρμάκῳ ἀποκτεῖναι Ἀλέξανδρον. τὸν
δέ, ἀναγνόντα τὴν ἐπιστολὴν καὶ ἔτι μετὰ χεῖρας ἔχοντα
αὐτὸν μὲν λαβεῖν τὴν κύλικα ἐν ἧ ἦν τὸ φάρμακον, τὴν
10 ἐπιστολὴν δὲ τῷ Φίλιππῳ δοῦναι ἀναγνῶναι. καὶ ὁμοῦ
τόν τε Ἀλέξανδρον πίνειν καὶ τὸν Φίλιππον ἀναγινώ-
σκειν τὰ παρὰ τοῦ Παρμενίωνος· Φίλιππον δὲ εὐθύς ἐν-
δηλον γενέσθαι ὅτι καλῶς οἱ ἔχει τὰ τοῦ φαρμάκου· οὐ

γὰρ ἐκπλαγῆναι πρὸς τὴν ἐπιστολὴν, ἀλλὰ τοσόνδε μόνον παρακαλέσαι Ἀλέξανδρον, καὶ ἐς τὰ ἄλλα οἱ πείθεσθαι ὅσα ἐπαγγέλλοιτο σωθήσεσθαι γὰρ πειθόμενον. καὶ τὸν μὲν καθαρῆναι τε καὶ ῥαΐσαι αὐτῷ τὸ νόσημα· Φιλίππῳ δὲ ἐπιδείξει ὅτι πιστός ἐστιν αὐτῷ φίλος, καὶ τοῖς ἄλλοις δὲ τοῖς ἄμφ' αὐτὸν ὅτι αὐτοῖς τε τοῖς φίλοις βέβαιος ἐς τὸ ἀνύποπτον τυγχάνει ὢν καὶ πρὸς τὸ ἀποθανεῖν ἐρωωμένος.

Περίληψις (5—7)

Ἡ Κιλικία ἐκτεινομένη περὶ τὸν Ἰσσικὸν κόλπον ἀπικλείεται πανταχόθεν δι' ὄρεων καὶ συγκοινωνεῖ μὲ τὰς ὁμόρους χώρας κυρίως διὰ δύο πυλῶν. Ἡ μία ἀπ' αὐτὰς εἶναι πρὸς Β. ἐπὶ τοῦ Ταύρου, ἐκείνη δὲ τῆς ὁποίας εἰσηλθεν ὁ Ἀλέξανδρος· ἡ ἄλλη πρὸς Ν. ἐπὶ τοῦ Λιβάνου, αἱ Ἀσσύριαι, ὅπως λέγει ὁ Ἀρριανός, αἱ Σύριαι, ὅπως συνήθως λέγονται πύλαι, τὰς ὁποίας ἔστειλε τὸν Παρμενίωνα νὰ καταλάβῃ καὶ διὰ τῶν ὁποίων καὶ αὐτὸς κατόπιν διέβη. Μεταξὺ τῶν δύο τούτων πυλῶν εἰς τὰ ΒΑ. τοῦ κόλπου ὑπῆρχε καὶ ἄλλη δίοδος, αἱ Ἀμανίδες πύλαι, ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἀμανοῦ, διὰ τῶν ὁποίων ἐρχόμενος ἀπὸ Α. εἰσηλθεν εἰς τὴν Κιλικίαν ὁ Δαρεῖος καὶ εὐρέθη εἰς τὰ νῶτα τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὁ ἐποῖος ἐπροχώρει διὰ τῶν Συρίων πυλῶν.

Αἱ ἀντίθετοι αὐταὶ κινήσεις τῶν ἀντιπάλων ἔγιναν διὰ τοὺς ἐξῆς λόγους. Ὁ Ἀλέξανδρος ἔχρονοτριβησεν εἰς τὴν Κιλικίαν κατ' ἀρχάς, διότι ἠσθένησεν εἰς τοὺς Ταρσοὺς, ἔπειτα διότι εἰς τοὺς Σόλους ἐτέλεσε θυσίας καὶ ἑορτὰς καὶ δι' ἐπιδρομῶν ἐφρόντιζε νὰ καθυποτάξῃ τοὺς ὄρεινους κατοίκους τῆς Κιλικίας. Ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε προκαταλάβει διὰ τοῦ Παρμενίωνος τὴν πρὸς τὴν Συρίαν ἔξοδον, τὰς Ἀσσυρίας πύλας.

Ὁ Δαρεῖος εὕρισκετο πέραν τῶν ὄρεων παρὰ τοὺς Σώχους, «ἐς πεδίον πάντῃ ἀναπεπταμένον» πολὺ κατάλληλον διὰ τὴν ἐλευθέραν κίνησιν τοῦ πολυαρίθμου στρατοῦ του καὶ πρὸ πάντων διὰ τὴν δρᾶσιν τοῦ ἵππικου του. Ἀλλὰ παρεξήγησε τὴν βρα-

δύτητα τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἐνόμισε δηλαδή ὅτι τὸν ἐφοβεῖτο ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ἐσκέφθη νὰ μὴ χάσῃ τὴν εὐκαιρίαν νὰ δοξασθῇ. Τὸν παρέσυραν δὲ καὶ διάφοροι κόλακες, οἱ ὁποῖοι τὸν ἠρόθιζον λέγοντες, ὅτι ἐπιτιθέμενος θὰ καταπατήσῃ εἰς τὸ στενὸν μὲ τὸ ἵππικόν του τὴν στρατιάν τῶν Μακεδόνων. Ἐνας μόνον Μακεδὼν φυγὰς, ὁ Ἀμύντας εὐρισκόμενος πλησίον του, ὑπέδειξε τοὺς κινδύνους εἰς τοὺς ὁποίους ἐξετίθετο, ἀλλὰ δὲν εἰσηκούσθη. Τοιοῦτοτρόπως ὁ Δαρεῖος διέβη τὰς Ἀμανίδας πύλας, κατέσφαξε τοὺς ἐν Ἰσσοῦ νοσηλευμένους ἀσθενεῖς καὶ ἀκολουθῶν ἐκ τῶν ὀπισθεν τὴν αὐτὴν ὁδόν, τὴν ὁποίαν εἶχε διανύσει ὁ Ἀλέξανδρος, ἔφθασεν εἰς τὸν ποταμὸν Πίναρον. Ὁ Ἀλέξανδρος, ὅτε τὸ ἔμαθε, δὲν ἠμποροῦσε νὰ πιστεύσῃ καὶ ἔστειλε διὰ θαλάσσης τριακόντορον διὰ νὰ βεβαιωθῇ, καὶ ἐπιστρέψας παρετάχθη ἀπέναντί του εἰς τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ.

Συγκαλέσας δὲ τότε στρατηγούς καὶ ἡγάρχας καὶ τῶν συμμάχων τοὺς ἡγεμόνας τοὺς παρεθάρρυνε λέγων, ὅτι καὶ ὁ θεὸς τοὺς βοηθεῖ, ἀφοῦ ἐσχότισε τὸν Δαρεῖον, διὰ νὰ μεταφέρῃ τὸν στρατόν του «ἐκ τῆς εὐρυχωρίας εἰς τὰ στενόπορα», ὅπου ἡ Μακεδονικὴ φάλαγξ δύναται νὰ ἀναπτυχθῇ, ἀλλὰ τὸ πλῆθος τοῦ Περσικοῦ στρατοῦ δὲν ἠμπορεῖ νὰ χρησιμοποιηθῇ, ὅτι νενικηκότες αὐτοὶ θὰ πολεμήσουν πρὸς νενικημένους, ἐξησχημένοι αὐτοὶ εἰς τὰ πολεμικά καὶ τοὺς κινδύνους πρὸς ἀνθρώπους τρουφηλοῦς, ἐλεύθεροι πρὸς δούλους. Προσέθεσε δὲ ἀκόμη ὅτι καὶ ἀπὸ τοὺς λοιποὺς Ἕλληνας οἱ μὲν πολεμοῦντες μαζί του ἀγωνίζονται ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος, ἐνῶ οἱ μετὰ τοῦ Δαρείου ὑπὲρ εὐτελοῦς μισθοῦ ὅτι καὶ ἀπὸ τοὺς βαρβάρους οἱ εὐρωστώτατοι καὶ μαχιμώτατοι τῆς Εὐρώπης ἀγωνίζονται παρὰ τὸ πλευρόν του πρὸς τὰ ἀπονώτατα καὶ μαλακώτατα γένη τῆς Ἀσίας καὶ τὸ σπουδαιότερον, ὅτι πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον ἀντιτάσσεται ὁ Δαρεῖος.

Ἐπέμνησεν ἀκόμη εἰς αὐτοὺς ὁ Ἀλέξανδρος, ὅτι θὰ εἶναι μεγίστη ἡ ἀμοιβὴ τῆς νίκης, ἀφοῦ ἔχουν ἀπέναντί των τὸ ἄνθος τῆς δυνάμεως Περσῶν καὶ Μήδων καὶ αὐτὸν τὸν μέγαν βασιλέα, τὸν ὁποῖον κατοβάλλοντες θὰ γίνουιν κύριοι τῆς Ἀσίας καὶ θὰ ἀπαλλαγῶν ἀπὸ τοὺς πολλοὺς πόνους. Ἐπρεπε δὲ νὰ εἶναι βέβιοι διὰ τὴν νίκην, ἀφοῦ καὶ οἱ περὶ τὸν Ξενοφῶντα, καὶ ἄλλοι

μὲ ὀλιγωτέρας δυνάμεις ἐνίκησαν ἐπανειλημμένως τὸν βασιλέα καὶ τοὺς στρατηγούς του.

Τὴν ἑπαύριον, ἀφοῦ κατέλαβε πάλιν τὰς πρὸς τὴν Συρίαν πύλας, διὰ τὰ ἔχη ἐν ἀνάγκῃ ἐλευθέραν τὴν ὑποχώρησιν, ἐπρωχώρησε πρὸς τὰ εὐρύχωρα μέρη τοῦ στενοῦ καὶ παρέτεινε τὸ μέτωπον ἀπὸ θαλάσσης μέχρι τῶν ὑπωρείων τοῦ Ἄμανοῦ, προσέχων νὰ καταστήσῃ ἀδύνατον τὴν κύκλωσιν τοῦ στρατοῦ του. Ἐξ ἀντιθέτου ὁ Δαρεῖος παρέταξε τὰς μυριάδας τῶν μισθοφόρων καὶ ἐγχωρίων ἱππέων, ψιλῶν καὶ ὀπλιτῶν, ὅσας ἦτο δυνατόν νὰ περιλάβῃ τὸ χωρίον, δισβιβάσας καὶ πολλοὺς εἰς τὰς χαράδρας καὶ κολπώματα τοῦ ὄρους, σχεδὸν «κατὰ νότου» τοῦ δεξιοῦ κέρατος τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὁ ὁποῖος διὰ τοῦτο ἠναγκάσθη νὰ σχηματίσῃ ἐκεῖ ἄλλο μέτωπον. Ἄλλὰ καὶ πολλαὶ μυριάδες ἕμενον ὀπισθεν τῆς παρατάξεως, διότι δὲν ἐπῆρκει ὁ χῶρος, ἀφοῦ ὅλος ὁ στρατὸς ἀνήρχετο εἰς 60 μυριάδας. Ὁ Δαρεῖος ἕμενε εἰς τὸ μέσον τῆς παρατάξεώς του, ἐνίσχυε δὲ διὰ τοῦ ἱππικοῦ τὸ δεξιὸν ἄκρον, ὅπου οἱ Ἕλληνες μισθοφόροι εἶχαν ταχθῆ ἀντιμέτωποι τοῦ Παρμενίωνος. Ὁ Ἀλέξανδρος παρηκολούθει τὰς κινήσεις τοῦ Δαρείου καὶ ἐλάμβανε καὶ αὐτὸς τὰ ἀναγκαῖα μέτρα ἐνίσχύων τὸ εὐώνυμον κέρασ, τὸ πρὸς τὴν θάλασσαν.

Ἡ παρὰ τὴν Ἴσσον μάχη.

(10, 11, 1—3)

Οὕτω δὴ τεταγμένους χρόνον μὲν τινα προῆγεν ἀναπαύων, ὥστε καὶ πάνυ ἔδοξε σχολαία γενέσθαι αὐτῶν ἢ πρόσοδος. τοὺς γὰρ βαρβάρους, ὅπως τὰ πρῶτα ἐτάχθησαν, οὐκέτι ἀντεπῆγε Δαρεῖος, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ ταῖς ὄχθαις πολλαχῆ μὲν ἀποκρήμυοις οὔσαις, ἔστι δὲ ὅπου καὶ χάρακα παρατείνας αὐταῖς, ἵνα εὐεφώδωτερα ἐφαίνετο, οὕτως ἕμενε. καὶ ταύτῃ εὐθύς δηλὸς ἐγένετο τοῖς ἀμφ' Ἀλέξανδρον τῇ γνώμῃ δεδουλωμένος. ὡς δὲ ὁμοῦ ἤδη ἦν τὰ στρατόπεδα, ἐνταῦθα παριπ-
X. Παπαναστασίου-Γ. Σουμελίδου. Ἄρθ. Ἀνάβ. Ἀλεξάνδρ. ἐκδ. Δ' 3

τοῖς ἐπέκειντο, ὥστε οὐ μείον ἢ τῶν πεζῶν φόνος ἐν τῇ φυγῇ τῶν ἱππέων ἐγίγνετο.

Φυγή τοῦ Δαρείου. Αἰχμαλωσία τῆς οἰκογενείας του.

(11, 4—10)

4 Δαρεῖος δέ, ὡς αὐτῷ τὸ πρῶτον ὑπ' Ἀλεξάνδρου ἐφοβήθη, τὸ κέρας τὸ εὐώνυμον καὶ ταύτη ἀπορρηγνύμενον κατεῖδε τοῦ ἄλλου στρατοπέδου, εὐθύς ὡς εἶχεν ἐπὶ τοῦ ἄρματος σὺν τοῖς πρώτοις ἔφευγε. καὶ ἔστε μὲν
5 ὁμαλοῖς χωρίοις ἐν τῇ φυγῇ ἐπετύγχανεν, ἐπὶ τοῦ ἄρματος διεσφύετο· ὡς δὲ φάραγξι τε καὶ ἄλλαις δυσχωρίαις ἐνέκυρσε, τὸ μὲν ἄρμα ἀπολείπει αὐτοῦ καὶ τὴν ἀσπίδα καὶ τὸν κἀνδυν ἐκδύς· ὁ δὲ καὶ τὸ τόξον ἀπολείπει ἐπὶ τοῦ ἄρματος· αὐτὸς δὲ ἵππου ἐπιβὰς ἔφευγε.

6 Καὶ ἡ νύξ οὐ διὰ μακροῦ ἐπιγενομένη ἀφείλετο αὐτὸν τὸ πρὸς Ἀλεξάνδρου ἀλῶναι· Ἀλέξανδρος γὰρ ἔστε μὲν φάος ἦν ἀνὰ κράτος ἐδίωκεν, ὡς δὲ συνεσκόταξέ τε ἤδη καὶ τὰ πρὸ ποδῶν ἀφανῆ ἦν, ἐς τὸ ἔμπαλιν ἀπετρέπετο ὡς ἐπὶ τὸ στρατόπεδον· τὸ μέντοι ἄρμα τοῦ Δαρείου ἔλαβε καὶ τὴν ἀσπίδα ἐπ' αὐτῷ καὶ τὸν κἀνδυν
7 καὶ τὸ τόξον. καὶ γὰρ καὶ ἡ δίωξις βραδυτέρα αὐτῷ ἐγεγόνει, ὅτι ἐν τῇ πρώτῃ παραρρήξει τῆς φάλαγγος ἐπιστρέψας καὶ αὐτὸς οὐ πρόσθεν ἐν τῷ διώκειν ἐτρέπετο, πρὶν τοὺς τε μισθοφόρους τοὺς ξένους καὶ τὸ τῶν Περσῶν ἱππικὸν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ἀπωσθέντας κατεῖδε.

8 Τῶν δὲ Περσῶν ἀπέθανον μὲν Ἀρσάμης καὶ Ῥεομίθρης καὶ Ἀτιζύης τῶν ἐπὶ Γρανικῷ ἠγησαμένων τοῦ ἱππικοῦ· ἀποθνήσκει δὲ καὶ Σαβάκης. ὁ Αἰγύπτου σατραπῆς, καὶ Βουβάκης τῶν ἐντίμων Περσῶν· τὸ δὲ ἄλλο πλῆθος ἐς δέκα μάλιστα μυριάδας καὶ ἐν τούτοις ἱππεῖς ὑπὲρ τοὺς μυρίους, ὥστε λέγει Πτολεμαῖος ὁ Λά-

του, ξυνεπισπόμενος τότε Ἀλεξάνδρῳ, τοὺς μετὰ σφῶν διώκοντας Δαρεῖον, ὡς ἐπὶ φάραγγί τινι ἐν τῇ διώξει ἐγένοντο, ἐπὶ τῶν νεκρῶν διαβῆναι τὴν φάραγγα. τό τε στρατόπεδον τὸ Δαρείου εὐθύς ἐξ ἐφόδου ἐάλω καὶ ἡ 9 μήτηρ καὶ ἡ γυνὴ καὶ υἱὸς Δαρείου νήπιος· καὶ θυγατέρες δύο ἐάλωσαν καὶ ἄλλαι ἀμφ' αὐτὰς Περσῶν τῶν ὁμοτίμων γυναῖκες οὐ πολλαί· οἱ γὰρ ἄλλοι Πέρσαι τὰς γυναῖκας σφῶν ξὺν τῇ ἄλλῃ κατασκευῇ ἐς Δαμασκὸν ἔτυχον ἐσταλκότες· ἐπεὶ καὶ Δαρεῖος τῶν τε χρη- 10 μάτων τὰ πολλὰ καὶ ὅσα ἄλλα μεγάλῳ βασιλεῖ ἐς πολυτελεῆ δίαιταν καὶ στρατευομένῳ ὅμως συνέπεται πεπόμφει ἐς Δαμασκόν, ὥστε ἐν τῷ στρατεύματι οὐ πλείονα ἢ τρισχίλια τάλαντα ἐάλω. ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν Δαμασκῷ χρήματα ὀλίγον ὕστερον ἐάλω ὑπὸ Παρμενίωνος ἐπ' αὐτὸ τοῦτο σταλέντος. τοῦτο τὸ τέλος τῇ μάχῃ ἐκείνῃ ἐγένετο ἐπὶ ἄρχοντος Ἀθηναίους Νικοκράτους μηνὸς Μαιμακτηριῶνος.

Τιμαὶ πρὸς τοὺς τραυματίας καὶ τοὺς νεκρούς.

(12, 1—2)

12. Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ, καίπερ τετρωμένος τὸν μηρὸν ξίφει Ἀλέξανδρος, ὁ δὲ τοὺς τραυματίας ἐπῆλθε, καὶ τοὺς νεκροὺς ξυναγαγὼν ἔθαψε μεγαλοπρεπῶς σὺν τῇ δυνάμει πάσῃ ἐκτεταγμένη λαμπρότατα ὡς ἐς πόλεμον καὶ λόγῳ τε ἐπεκόσμησεν ὅσοις τι διαπρεπὲς ἔργον ἐν τῇ μάχῃ ἢ αὐτὸς ξυνέγνω εἰργασμένον ἢ ἀκοῇ συμφωνούμενον ἔμαθε· καὶ χρημάτων ἐπιδόσει ὡς ἐκάστους σὺν τῇ ἀξίᾳ ἐτίμησε. καὶ Κιλικίας μὲν ἀποδεικνύει σα- 2 τράπην Βάλακρον τὸν Νικάνορος, ἓνα τῶν σωματοφυλάκων τῶν βασιλικῶν· ἀντὶ δὲ τούτου ἐς τοὺς σωματοφύλακας κατέλεξε Μένητα τὸν Διονυσίου· ἀντὶ δὲ Πτο-

λεμαίου τοῦ Σελεύκου τοῦ ἀποθανόντος ἐν τῇ μάχῃ Πολυσπέρχοντα τὸν Σιμμίου ἄρχειν ἀπέδειξε τῆς ἐκείνου τάξεως. καὶ Σολεῦσι τὰ τε πενήκοντα τάλαντα ἃ ἔτι ἐνδεᾶ ἦν ἐκ τῶν ἐπιβληθέντων σφίσι χρημάτων ἀνῆκε καὶ τοὺς ὀμήρους ἀπέδωκεν.

Ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ἡ οἰκογένεια τοῦ Δαρείου.

(12, 3—8)

- 3 ³ Ὁ δὲ οὐδὲ τῆς μητρὸς τῆς Δαρείου οὐδὲ τῆς γυναικὸς ἢ τῶν παιδῶν ἠμέλησεν, ἀλλὰ λέγουσί τινες τῶν τὰ Ἀλεξάνδρου γραψάντων, τῆς νυκτὸς αὐτῆς ἢ ἀπὸ τῆς διώξεως τῆς Δαρείου ἐπανῆκεν ἐς τὴν σκηνὴν παρελθόντα αὐτὸν τὴν Δαρείου, ἣτις αὐτῷ ἐξηρημένη ἦν, ἀκούσαι γυναικῶν οἰμωγὴν καὶ ἄλλον τοιοῦτον θόρου
- 4 ⁴ βον οὐ πόρρω τῆς σκηνῆς· πυθέσθαι οὖν, αἴτινες γυναῖκες καὶ ἀνθ' ὅτου οὕτως ἐγγὺς παρασκηνοῦσι· καὶ τινα ἐξαγγεῖλαι, ὅτι, «ὦ βασιλεῦ, ἡ μήτηρ τε καὶ ἡ γυνὴ Δαρείου καὶ οἱ παῖδες, ὡς ἐξηγγέλθη αὐταῖς ὅτι τὸ τόξον τε τὸ Δαρείου ἔχεις καὶ τὸν κἀνδυν τὸν βασιλικὸν καὶ ἡ ἀσπίς ὅτι κεκόμισται ὀπίσω ἡ Δαρείου ὡς ἐπὶ τε-
- 5 ⁵ θνεῶτι Δαρείῳ ἀνοιμῶζουσι». ταῦτα ἀκούσαντα Ἀλέξανδρον πέμψαι πρὸς αὐτὰς Λεοννάτον, ἓνα τῶν ἐταίρων, ἐντειλάμενον φράσαι ὅτι ζῆ Δαρείος· τὰ δὲ ὄπλα καὶ τὸν κἀνδυν ὅτι φεύγων ἀπέλιπεν ἐπὶ τῷ ἄρματι καὶ ταῦτα ὅτι μόνον ἔχει Ἀλέξανδρος. καὶ Λεοννάτον παρελθόντα ἐς τὴν σκηνὴν τὰ τε περὶ Δαρείου εἰπεῖν καὶ ὅτι τὴν θεραπείαν αὐταῖς ξυγχωρεῖ Ἀλέξανδρος τὴν βασιλικὴν καὶ τὸν ἄλλον κόσμον καὶ καλεῖσθαι βασιλίσσας, ἐπεὶ οὐδὲ κατ' ἔχθραν οἱ γενέσθαι τὸν πόλεμον
- 6 ⁶ πρὸς Δαρείον, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς τῆς Ἀσίας διαπεπολεμῆσθαι ἐννόμως. ταῦτα μὲν Πτολεμαῖος καὶ Ἀριστό-

βουλος λέγουσι. λόγος δὲ ἔχει καὶ αὐτὸν Ἀλέξανδρον τῇ ὑστεραία παρελθεῖν εἴσω ξὺν Ἑφαιστίωνι μόνῳ τῶν ἐταίρων· καὶ τὴν μητέρα τὴν Δαρείου, ἀμφιγνοήσασαν ὅστις ὁ βασιλεὺς εἶη αὐτοῖν, ἐστάλθαι γὰρ ἄμφω τῷ αὐτῷ κόσμῳ, τὴν δὲ Ἑφαιστίωνι προσελθεῖν καὶ προσκυνῆσαι, ὅτι μείζων αὐτῇ ἐφάνη ἐκεῖνος. ὡς δὲ ὁ Ἑφαιστίων τε ὀπίσω ὑπεχώρησε καὶ τις τῶν ἄμφ' αὐτήν, τὸν Ἀλέξανδρον δείξας, ἐκεῖνον ἔφη εἶναι Ἀλέξανδρον, τὴν μὲν καταιδεσθεῖσαν τῇ διαμαρτυρία ὑποχωρεῖν, Ἀλέξανδρον δὲ οὐ φάναι αὐτὴν ἀμαρτεῖν· καὶ γὰρ καὶ ἐκεῖνον εἶναι Ἀλέξανδρον. καὶ ταῦτα ἐγὼ οὐθ' ὡς ἀληθῆ οὔτε ὡς πάντῃ ἄπιστα ἀνέγραψα, ἀλλ' εἶτε οὕτως ἐπράχθη ἐπαινῶ Ἀλέξανδρον τῆς τε ἐς τὰς γυναῖκας κατοικτίσεως καὶ τῆς ἐς τὸν ἐταῖρον πίστεως καὶ τιμῆς· εἶτε πιθανὸς δοκεῖ τοῖς ξυγγράψασιν Ἀλέξανδρος ὡς καὶ ταῦτα ἂν πράξας καὶ εἰπὼν ἐπὶ τῷδε ἐπαινῶ Ἀλέξανδρον.

Περίληψις (13)

Ὁ Δαρεῖος φεύγων πρὸς Α. διέβη τὸν Εὐφράτην. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος μαθὼν ἐν τῷ μεταξὺ ὅτι κατετροπώθησαν καὶ οἱ ἀπομείναντες εἰς τὰς νήσους καὶ τὴν Μ. Ἀσίαν ἐχθροὶ του, ἐπρόχωρει πρὸς κατάκτησιν τῆς Συρίας. Εὐρισκόμενος δὲ εἰς τὴν Μάραθον ἔλβεν ἐπιστολὴν τοῦ Δαρείου.

Ἐπιστολαὶ Δαρείου καὶ Ἀλεξάνδρου

(14 1—9)

14. Ἐτι δὲ ἐν Μαράθῳ Ἀλεξάνδρου ὄντος ἀφίκοντο παρὰ Δαρείου πρέσβεις, ἐπιστολὴν τε κομίζοντες Δαρείου καὶ αὐτοὶ ἀπὸ γλώσσης δεησόμενοι ἀφεῖναι Δαρεῖω τὴν μητέρα καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τοὺς παῖδας. ἐδήλου δὲ ἡ ἐπιστολή, ὅτι Φιλίππῳ τε πρὸς Ἀρταξέρξην φιλία καὶ συμμαχία ἐγένετο καὶ ἐπειδὴ Ἀρσης ὁ υἱὸς Ἀρταξέρξου

ἐβασίλευσεν, ὅτι Φίλιππος ἀδικίας πρῶτος ἐς βασιλέα Ἄρσην ἤρξεν οὐδὲν ἄχαρι ἐκ Περσῶν παθῶν. ἐξ οὗ δὲ αὐτὸς βασιλεύει Περσῶν, οὔτε πέμψαι τινὰ Ἀλέξανδρον παρ' αὐτὸν ἐς βεβαίωσιν τῆς πάλαι οὔσης φιλίας τε καὶ συμμαχίας, διαβῆναί τε ξὺν στρατιᾷ ἐς τὴν Ἀσίαν καὶ ³πολλὰ κακὰ ἐργάσασθαι Πέρσας. τούτου ἔνεκα καταβῆναι αὐτὸς τῇ χώρᾳ ἀμυνῶν καὶ τὴν ἀρχὴν τὴν πατρῶαν ἀνασώσων. τὴν μὲν δὴ μάχην ὡς θεῶν τῷ ἔδοξεν, οὕτω κριθῆναι· αὐτὸς δὲ βασιλεὺς παρὰ βασιλέως γυναϊκά τε τὴν αὐτοῦ αἰτεῖν καὶ μητέρα καὶ παῖδα, τοὺς ἀλόντας, καὶ φιλίαν ἐθέλειν ποιήσασθαι πρὸς Ἀλέξανδρον καὶ ξύμμαχος εἶναι Ἀλεξάνδρῳ· καὶ ὑπὲρ τούτων πέμπειν ἡξίου Ἀλέξανδρον παρ' αὐτὸν ξὺν Μενίσκῳ τε καὶ Ἀρσίμῳ τοῖς ἀγγέλοις τοῖς ἐκ Περσῶν ἤκουσι τοὺς τὰ πιστὰ ληψομένους τε καὶ ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου δώσοντας.

⁴ Πρὸς ταῦτα ἀντιγράφει Ἀλέξανδρος καὶ ξυμπέμπει τοῖς παρὰ Δαρείου ἐλθοῦσι Θέρσιππον, παραγγείλας τὴν ἐπιστολὴν δοῦναι Δαρείῳ, αὐτὸν δὲ μὴ διαλέγεσθαι ὑπὲρ μηδενός. ἡ δὲ ἐπιστολὴ Ἀλεξάνδρου ἔχει ὧδε. «Οἱ ὑμέτεροι πρόγονοι ἐλθόντες ἐς Μακεδονίαν καὶ ἐς τὴν ἄλλην Ἑλλάδα κακῶς ἐποίησαν ἡμᾶς οὐδὲν προηδικημένοι· ἐγὼ δὲ τῶν Ἑλλήνων ἡγεμῶν κατασταθεὶς καὶ τιμωρήσασθαι βουλόμενος Πέρσας διέβην ἐς τὴν Ἀσίαν, ⁵ ὑπαρξάντων ὑμῶν. καὶ γὰρ Περινηθίοις ἐβοηθήσατε, οἱ τὸν ἐμὸν πατέρα ἠδίκουν, καὶ ἐς Θράκην, ἧς ἡμεῖς ἤρχομεν, δύναμιν ἔπεμψεν Ὀχος. τοῦ δὲ πατρὸς ἀποθανόντος ὑπὸ τῶν ἐπιβουλευσάντων, οὓς ὑμεῖς συνετάξατε, ὡς αὐτοὶ ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς πρὸς ἅπαντας ἐκομπάσατε, καὶ Ἄρσην ἀποκτείναντός σου μετὰ Βαγώου, καὶ τὴν ἀρχὴν κατασχόντος οὐ δικαίως οὐδὲ κατὰ τὸν Περσῶν νόμον, ἀλλὰ ἀδικοῦντος Πέρσας, καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς

τοὺς Ἑλληνας γράμματα οὐκ ἐπιτήδεια πέμποντος, ὅπως 6
 πρὸς με πολεμῶσι, καὶ χρήματα ἀποστέλλοντος πρὸς
 Λακεδαιμονίους καὶ ἄλλους τινὰς τῶν Ἑλλήνων, καὶ
 τῶν μὲν ἄλλων πόλεων οὐδεμιᾶς δεχομένης, Λακεδαιμο-
 νίων δὲ λαβόντων, καὶ τῶν παρὰ σοῦ πεμφθέντων τοὺς
 ἔμοὺς φίλους διαφθειράντων καὶ τὴν εἰρήνην, ἣν τοῖς
 Ἑλλησι κατεσκεύασα, διαλύειν ἐπιχειρούντων ἐστρά-
 τευσα ἐπὶ σὲ ὑπάρξαντος σοῦ τῆς ἔχθρας. ἐπειδὴ δὲ μά-
 χη νενίκηκα πρότερον μὲν τοὺς σοὺς στρατηγούς καὶ σα- 7
 τράπας, νῦν δὲ σὲ καὶ τὴν μετὰ σοῦ δύναμιν καὶ τὴν χώ-
 ραν ἔχω τῶν θεῶν μοι δόντων, ὅσοι τῶν μετὰ σοῦ
 ποραταξαμένων μὴ ἐν τῇ μάχῃ ἀπέθανον, ἀλλὰ παρ'
 ἐμὲ κατέφυγον, τούτων ἐπιμέλομαι καὶ οὐκ ἄκοντες παρ'
 ἐμοί εἰσιν, ἀλλὰ αὐτοὶ ἐκόντες ξυστρατεύονται μετ'
 ἐμοῦ. ὡς οὖν ἐμοῦ τῆς Ἀσίας ἀπάσης κυρίου ὄντος 8
 ἦκε πρὸς ἐμέ, εἰ δὲ φοβῆ μὴ ἐλθὼν πάθῃς τι ἐξ ἐμοῦ
 ἄχαρι, πέμπε τινὰς τῶν φίλων τὰ πιστὰ ληψομένους.
 ἐλθὼν δὲ πρὸς με τὴν μητέρα καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τοὺς
 παῖδας καὶ εἰ ἄλλο τι ἐθέλεις αἴτει καὶ λόμβανε· ὅτι
 γὰρ ἂν πείθῃς ἐμὲ ἔσται σοι. καὶ τοῦ λοιποῦ ὅταν πέμ- 9
 πῃς παρ' ἐμὲ ὡς βασιλέα τῆς Ἀσίας πέμπε, μηδὲ ἄ-
 βούλει ἐξ ἴσου ἐπίστελλε, ἀλλ' ὡς κυρίῳ ὄντι πάντων
 τῶν σῶν φράζει εἴ του δέῃ· εἰ δὲ μή, ἐγὼ βουλεύσομαι
 περὶ σοῦ ὡς ἀδικοῦντος. εἰ δὲ ἀντιλέγεις περὶ τῆς βασι-
 λείας, ὑπομείνας ἔτι ἀγώνισαι περὶ αὐτῆς καὶ μὴ φεῦ-
 γε, ὡς ἐγὼ ἐπὶ σὲ πορεύσομαι οὐ ἂν ἦς».

Περίληψις (15, 23—3)

Ἐκ Μαράθου ὀρμηθεὶς ὁ Ἀλέξανδρος κατέλαβε πολλὰς πό-
 λεις τῆς Φοινίκης, ὡς τὴν Βίβλον καὶ τὴν Σιδῶνα, παραδοθεῖ-
 σαν ἐκουσίως. Ἡ Τύρος ἐζήτει νὰ τηρήσῃ στάσιν οὐδετέραν

ἀπέναντι τῶν ἐμπολέμων· ὁ Ἀλέξανδρος τὸ ἐδέχθη ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ εἰσέλθῃ ἐντὸς τῆς πόλεως καὶ νὰ θυσιάσῃ εἰς τὸν Ἡρακλέα. Ἐπειδὴ ὁμως δὲν τὸ ἐδέχθησαν οἱ Τύριοι, ἀγανακτήσας ἀπεφάσισε νὰ κυριεύσῃ τὴν πόλιν διὰ τῶν ὀπλων. Ἀνέπτυξεν εἰς τοὺς στρατηγούς του ὅτι ἡ ὑποταγὴ τῆς ἰσχυρᾶς αὐτῆς ναυτικῆς πόλεως ἦτο ἀπαραίτητος. Διότι δὲν θὰ ἦσαν καθόλου ἀσφαλεῖς εἰς τὴν περαιτέρω πορείαν, ἐὰν ἡ Τύρος ἦτο ἀμφίβολος καὶ οἱ Πέρσαι κατεῖχον τὴν Κύπρον καὶ τὴν Αἴγυπτον, ἐπειδὴ τοιοῦτοτρόπως θαλασσοκρατοῦντες οἱ ἐχθροὶ θὰ προσελάμβανον καὶ τὰς ὑπόπτους Ἑλληνικὰς πόλεις καὶ νήσους καὶ θὰ μετέφερον τὸν πόλεμον εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἐνῶ ἀπεναντίας μὲ τὴν κατάληψιν τῆς Τύρου θὰ ὑπετάσσετο ἡ Φοινίκη ὅλη, ὁ στόλος θὰ περιήρχετο εἰς τοὺς Μακεδόνας, θὰ κατελαμβάνετο εὐκόλως ἡ Κύπρος καὶ ἡ Αἴγυπτος, ἐξασφαλιζομένης τοιοῦτοτρόπως τῆς θαλασσοκρατίας, καὶ οἱ Ἕλληνες θὰ ἦσαν πιστοὶ καὶ ὁ Δαρεῖος θὰ κατεβάλλετο εὐκόλως. Μὲ αὐτὰς τὰς σκέψεις ἤρχισεν ἡ πολιορκία τῆς Τύρου.

Ἡ Τύρος ἦτο κτισμένη ἐπὶ νησίδος, ἡ ὁποία ἐχωρίζετο ἀπὸ τὴν ξηρὰν διὰ στενοῦ πορθμοῦ τεναγώδους. Ὁ Ἀλέξανδρος διέταξεν ἀμέσως νὰ πληρώσουν τὸν πορθμὸν ῥίπτοντες εἰς αὐτὸν λίθους καὶ παντοῖον ὑλικόν. Τὸ ἔργον ἐπροχώρει κατ' ἀρχὰς χάρις εἰς τὴν ἐπιμονὴν τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἀλλ' ὅτε ἐπλησίασαν πρὸς τὸ τεῖχος, οἱ Τύριοι μὲ σφοδρὰς ἐπιθέσεις ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τὴν θάλασσαν ἐματαίωσαν τὸ ἔργον. Μηχανήματα ποικίλα καὶ πύργοι προστατευτικοὶ προσήγοντο καὶ βέλη πυρφόρα ἐρρίπτοντο ἐκατέρωθεν καὶ ἐπυρπολοῦντο τῶν ἀντιπάλων τὰ μηχανήματα. Ἐν τῷ μεταξὺ προσῆλθον εἰς βοήθειαν τοῦ Ἀλεξάνδρου τὰ πλοῖα τῶν Σιδωνίων καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς Κύπρου μὲ τὸν στόλον των. Μὲ αὐτὰ καὶ μὲ ἄλλα Ἑλληνικὰ πλοῖα ἐνισχυθεὶς ὁ Ἀλέξανδρος ἐπολιόρχει τὴν πόλιν καὶ ἀπὸ θαλάσσης. Ἡυξήθησαν αἱ μηχαναί, ἔγιναν ἐπιθέσεις εἰς ὅλα τὰ σημεῖα τῶν τειχῶν, ἀπεκρούσθησαν οἱ ἔκπλοι τοῦ στόλου τῶν Τυρίων καὶ μετὰ πείσμονα πολύμηνον ἀγῶνα διεσεύσθησαν καὶ κατερρίφθησαν τὰ ὄχρῶ καὶ τέως ἀπόρθητα θεωρούμενα τείχη τῆς Τύρου καὶ οἱ Μακεδόνες εἰσώρμησαν ἐντὸς τῆς πόλεως. Πολλοὶ ἐφονεύθησαν καὶ 30 χιλιάδες ἐπωλήθησαν ὡς δοῦλοι.

Κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Τύρου ὁ Δαρεῖος ἔστειλε νέας προτάσεις εἰς τὸν Ἀλέξανδρον, παραχωρῶν εἰς αὐτὸν διὰ τὰ ἐλευθερώσει τὴν οἰκογένειάν του 10.000 τάλαντα, ὅλην τὴν ἔκτος τοῦ Εὐφράτου χώραν καὶ τὴν θυγατέρα του εἰς γάμον. Ἀλλ' ὁ Ἀλέξανδρος ἀπέρριψεν αὐτάς μὴ θέλων τὰ δεχθῆ ὡς δῶρα, ὅσα ἤδη κατεῖχε κατακτήσας διὰ τῶν ὅπλων. Προχωρῶν δὲ πρὸς κατάκτησιν τῆς Αἰγύπτου, εὗρεν ἀνίστασιν εἰς τὴν Γόζαν, τὴν ὁποίαν καὶ ἐπολιορκήσε.

Πολιορκία καὶ ἄλωσις τῆς Γάζης.

(25. 1—4)

25. Ἔτι δὲ ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Τύρου ξυνεχομένου Ἀλεξάνδρου ἀφίκοντο παρὰ Δαρείου πρέσβεις ὡς αὐτόν, ἀπαγγέλλοντες μύρια μὲν τάλαντα ὑπὲρ τῆς μητρὸς τε καὶ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν παίδων δοῦναι ἐθέλειν Ἀλεξάνδρῳ Δαρεῖον, τὴν δὲ χώραν πᾶσαν τὴν ἐν τὸς Εὐφράτου ποταμοῦ ἔστε ἐπὶ θάλασσαν τὴν Ἑλληνικὴν Ἀλεξάνδρου εἶναι γήμαντα δὲ τὴν Δαρείου παῖδα Ἀλέξανδρον φίλον τε εἶναι Δαρεῖῳ καὶ ξύμμαχον. καὶ τούτων ἐν τῷ ξυλλόγῳ τῶν ἐταίρων ἀπαγγεληθέντων Παρμενίωνα μὲν λέγουσιν Ἀλεξάνδρῳ εἰπεῖν ὅτι αὐτὸς ἂν Ἀλέξανδρος ὦν ἐπὶ τούτοις ἠγάπησε καταλύσας τὸν πόλεμον μηκέτι πρόσω κινδυνεύειν. Ἀλέξανδρον δὲ Παρμενίωνι ἀποκρίνασθαι ὅτι καὶ αὐτὸς ἂν, εἶπερ Παρμενίων ἦν, οὕτως ἔπραξεν, ἐπεὶ δὲ Ἀλέξανδρός ἐστιν, ἀποκρίνασθαι Δαρεῖῳ ἅπερ δὴ καὶ ἀπεκρίνατο. ἔφη γὰρ οὔτε χρημάτων δεῖσθαι παρὰ Δαρείου οὔτε τῆς χώρας λαβεῖν ἀντὶ τῆς πάσης τὸ μέρος· εἶναι γὰρ τὰ τε χρήματα καὶ τὴν χώραν αὐτοῦ πᾶσαν γῆμαί τε ἂν ἐθέλῃ τὴν Δαρείου παῖδα, γῆμαι ἂν καὶ οὐ διδόντος Δαρείου· ἐκέλευέ τε αὐτὸν ἤκειν, εἴ τι εὐρέσθαι ἐθέλοι φιλόανθρωπον παρ' αὐτοῦ· ταῦτα ὡς ἤκουσε Δαρεῖος,

τάς μὲν ξυμβάσεις ἀπέγνω τὰς πρὸς Ἀλέξανδρον, ἐν παρασκευῇ δὲ τοῦ πολέμου αὖθις ἦν.

Ἀλέξανδρος δὲ ἐπ' Αἰγύπτου ἔγνω ποιεῖσθαι τὸν
4 στόλον. καὶ ἦν αὐτῷ τὰ μὲν ἄλλα τῆς Παλαιστίνης κα-
λουμένης Συρίας προκεχωρηκότα ἤδη. εὐνοῦχος δέ τις
ᾧ ὄνομα ἦν Βάτις, κρατῶν τῆς Γαζαίων πόλεως, προ-
σεῖχεν Ἀλεξάνδρῳ, ἀλλὰ Ἀραβάς τε μισθωτοὺς ἐπα-
γόμενος καὶ σῆτον ἐκ πολλοῦ παρεσκευακῶς διαρκῆ ἐς
χρόνιον πολιορκίαν καὶ τῷ χωρίῳ πιστεύων, μήποτε ἂν
βία ἀλῶναι, ἔγνω μὴ δέχεσθαι τῇ πόλει Ἀλέξανδρον.

(26. 1—4)

26. Ἀπέχει δὲ ἡ Γάζα τῆς μὲν θαλάσσης εἴκοσι
μάλιστα σταδίους. καὶ ἔστι ψαμμώδης καὶ βαθεῖα ἐς
αὐτὴν ἢ ἄνοδος καὶ ἡ θάλασσα ἢ κατὰ τὴν πόλιν τενα-
γώδης πᾶσα. μεγάλη δὲ πόλις ἡ Γάζα ἦν καὶ ἐπὶ
χώματος ὑψηλοῦ ὄψιστο καὶ τεῖχος περιεβέβλητο αὐτῇ
ὄχυρόν. ἐσχάτη δὲ ὄκειτο ὡς ἐπ' Αἰγυπτον ἐκ Φοινί-
κης ἰόντι ἐπὶ τῇ ἀρχῇ τῆς ἐρήμου.

2 Ἀλέξανδρος δὲ ὡς ἀφίκετο πρὸς τὴν πόλιν τῇ μὲν
πρώτῃ κατεστρατοπέδευσεν ἣ μάλιστα ἐπίμαχον αὐτῷ
ἐφαίνετο τὸ τεῖχος, καὶ μηχανὰς συμπηγνύναι ἐκέλευσεν.
οἱ δὲ μηχανοποιοὶ γνώμην ἀπεδείκνυντο ἄπορον εἶναι
βία ἐλεῖν τὸ τεῖχος διὰ ὕψος τοῦ χώματος. ἀλλ' Ἀλε-
ξάνδρῳ αἰρετέον ἐδόκει εἶναι ὄσφ ἀπορώτερον ἐκπλή-
3 ξειν γὰρ τοὺς πολεμίους τὸ ἔργον τῷ παραλόγῳ ἐπὶ
μέγα, καὶ τὸ μὴ ἐλεῖν αἰσχροὺς εἶναί οἱ λεγόμενον ἔς τε
τοὺς Ἕλληνας καὶ ἐς Λαρεῖον. ἐδόκει δὲ ἡ χῶμα ἐν κύ-
κλῳ τῆς πόλεως χωρνύναι, ὡς ἐξ ἴσου ἀπὸ τοῦ χωσθέν-
τος ἐπάγεσθαι τὰς μηχανὰς τοῖς τείχεσι. καὶ ἐχώννυτο

κατὰ τὸ νότιον μάλιστα τῆς πόλεως τεῖχος, ἵνα ἐπιμα- 4
χώτερα ἐφαίνετο. ὡς δὲ ἐδόκει ἐξῆρθαι συμμέτρως τὸ
χώμα, μηχανὰς ἐπιστήσαντες οἱ Μακεδόνες ἐπῆγον ὡς
ἐπὶ τὸ τεῖχος τῶν Γαζαίων. καὶ ἐν τούτῳ θύοντι Ἀλε-
ξάνδρῳ καὶ ἐστεφανωμένῳ τε καὶ κατάρχεσθαι μέλ-
λοντι τοῦ πρώτου ἱερείου κατὰ νόμον τῶν τις σαρχοφά-
γων ὀρνίθων ὑπερπετόμενος τοῦ βωμοῦ λίθον ἐμβάλλει
ἐς τὴν κεφαλὴν, ὄντινα τοῖν ποδοῖν ἔφερε. καὶ Ἀλέξαν-
δρος ἤρετο Ἀρίστανδρον τὸν μάντιν ὅ,τι νοεῖ ὁ οἰωνός.
ὁ δὲ ἀποκρίνεται ὅτι, ὦ βασιλεῦ, τὴν μὲν πόλιν αἰρή-
σεις, αὐτῷ δέ σοι φυλακτέα ἐστὶν ἐπὶ τῆδε τῇ ἡμέρᾳ.

(27, 1—7)

Ταῦτα ἀκούσας Ἀλέξανδρος τέως μὲν πρὸς ταῖς μη-
χαναῖς ἔξω βέλους αὐτὸν εἶχεν· ὡς δὲ ἐκδρομὴ τε ἐκ τῆς
πόλεως καρτερὰ ἐγίγνετο καὶ πῦρ τε ἐπέφερον ταῖς μη-
χαναῖς οἱ Ἄραβες καὶ τοὺς Μακεδόνας ἀμυνομένους κά-
τωθεν αὐτοὶ ἐξ ὑπερδεξίου τοῦ χωρίου ἔβαλλόν τε καὶ
ᾧθουν κατὰ τοῦ ποιητοῦ χώματος, ἐνταῦθα ἦ ἐκὼν
ἀπειθεῖ Ἀλέξανδρος τῷ μάντει ἢ ἐκπλαγεὶς ἐν τῷ ἔργῳ
οὐκ ἐμνημόνευσε τῆς μαντείας, ἀλλ' ἀναλαβὼν τοὺς ὑπα-
σπιστὰς παρεβόηθει, ἵνα μάλιστα ἐπιέζοντο οἱ Μακεδό-
νες. καὶ τούτους μὲν ἔσχε τοῦ μὴ οὐκ αἰσχυρᾶ φυγῆ 2
ᾧσθηται κατὰ τοῦ χώματος· αὐτὸς δὲ βάλλεται κατα-
πέλτη διὰ τῆς ἀσπίδος διαμπᾶξ καὶ τοῦ θώρακος ἐς τὸν
ᾧμον. ὡς δὲ ἔγνω τὰ ἀμφὶ τὸ τραῦμα ἀληθεύσαντα τὸν
Ἀρίστανδρον, ἐχάρη, ὅτι καὶ τὴν πόλιν δὴ αἰρήσειν ἐδό-
κει Ἀριστάνδρου ἕνεκα.

Καὶ αὐτὸς μὲν τὸ τραῦμα ἐθεραπεύετο χαλεπῶς· ἀφι- 3
κνοῦνται δ' αὐτῷ μετάπεμπτοι ἀπὸ θαλάσσης αἱ μηχαναὶ

αἷς Τύρον εἶλε. καὶ χῶμα χωννύναι ἐν κύκλῳ πάντοθεν
τῆς πόλεως ἐκέλευσεν, εὖρος μὲν ἐς δύο σταδίους, ὕψος
δὲ ἐς πόδας πεντήκοντα καὶ διακοσίους. ὥς δὲ αἶ τε μη
χαναὶ αὐτῷ ἐποιήθησαν καὶ ἐπαχθεῖσαι κατὰ τὸ χῶμα 4
κατέσεισαν τοῦ τείχους ἐπὶ πολὺ, ὑπονόμων τε ἄλλη
καὶ ἄλλη ὀρουσσομένων καὶ τοῦ χοῦ ἀφανῶς ἐκφερομέ
νου τὸ τεῖχος πολλαχῆ ἠρείπειρο ὑφίζανον κατὰ τὸ κε
νούμενον, τοῖς τε βέλεσιν ἐπὶ πολὺ κατειχον οἱ Μακε
δόνες, ἀναστέλλοντες τοὺς προμαχομένους ἐκ τῶν πύρ
γων, ἐς μὲν τρεῖς προσβολὰς οἱ ἐκ τῆς πόλεως ἀποθνη
σκόντων τε αὐτοῖς πολλῶν καὶ τιτρωσκομένων ὁμως ἀν
τειχον. τῇ τετάρτῃ δὲ τῶν Μακεδόνων τὴν φάλαγγα 5
πάντοθεν προσαγαγὼν Ἀλέξανδρος τῇ μὲν ὑπορουσσόμε
νον τὸ τεῖχος καταβάλλει, τῇ δὲ παιόμενον ταῖς μηχαν
αῖς κατασσεῖει ἐπὶ πολὺ, ὥς μὴ χαλεπὴν ταῖς κλίμαξι 6
τὴν προσβολὴν κατὰ τὰ ἐρημιμμένα ἐνδοῦναι. αἶ τε οὖν
κλίμακες προσήγοντο τῷ τείχει καὶ ἔρις πολλὴ ἦν τῶν
Μακεδόνων ὅσοι τι ἀρετῆς μετεποιοῦντο ὅστις πρῶτος αἰ
ρήσει τὸ τεῖχος· καὶ αἰρεῖ πρῶτος Νεοπτόλεμος τῶν
ἐταίρων τοῦ Αἰακιδῶν γένους· ἐπὶ δὲ αὐτῷ ἄλλαι καὶ
ἄλλαι τάξεις ὁμοῦ τοῖς ἡγεμόσιν ἀνέβαινον. ὥς δὲ ἀπαξ 7
παρῆλθόν τινες ἐντὸς τείχους τῶν Μακεδόνων, κατασχί
σαντες ἄλλας καὶ ἄλλας πύλας, ὅσαις ἕκαστοι ἐπετύγγα
νον, δέχονται εἴσω τὴν στρατιὰν πᾶσαν. οἱ δὲ Γαζαῖοι
καὶ τῆς πόλεως σφίσιν ἤδη ἐχομένης ξυνεστηκότες
ὁμως ἐμάχοντο· καὶ ἀπέθανον πάντες αὐτοῦ μαχόμενοι
ὥς ἕκαστοι ἐτάχθησαν· παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας ἐξηνδρα
πόδισεν αὐτῶν Ἀλέξανδρος, τὴν πόλιν δὲ ξυνοικίσας ἐκ
τῶν περιούκων ἐχρῆτο ὅσα φρουρίῳ ἐς τὸν πόλεμον.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

(1, 1—3)

τελευτῶ = ἀποθνήσκω. — *παρέρχομαι* = περνῶ, διαβαίνω. — *ξυνάγω* = συναθροίζω. — *αἰτῶ* = ζητῶ. — *ἐξηγοῦμαι* = ὀδηγῶ, ἄρχω. — *νεωτερίζω* = ἐπιδιώκω τὴν μεταβολὴν τῆς πολιτικῆς καταστάσεως, στασιάζω. — *ξυγχωρῶ ἐς τιμὴν* = τιμῶ. — *ἡγεμονία* = ἀρχηγία. — *πάτριον* = πατροπαράδοτον. — *στόλος* = ἐκστρατεία — *ἄττα*, ἄντων. ἄθρ. = τινά· *ἐνεωτέρισαν ἄττα* = ἔκαμαν κάποιαν στασιαστικὴν κίνησιν.

Σημ. Πρὸς εὐκολωτέραν ἐρμηνείαν νὰ μετατραπῇ ὁ λόγος εἰς εὐθύνην, ἀφαιρουμένου τοῦ *λέγεται* καὶ μετατρεπομένων τῶν μὲν ἀπαρεμφάτων εἰς ὀριστικὴν ἀορίστου ἢ παρατατικοῦ, τῶν δὲ κατ' αἰτ. ὑποκειμένων καὶ τῶν μετοχικῶν αὐτῶν διορισμῶν εἰς ὀνομαστικὴν. Φίλιππος ἐτελεύτησε... παραλαβῶν... παρῆλθε... ἐπανελθὼν ἐν παρασκευῇ ἦν...

Ὅμοιος καὶ εἰς τὰ κατόπιν τεμάχια, διότι συνήθως αὐτὸν τὸν τρόπον τοῦ λέγειν μεταχειρίζεται ὁ Ἀρριανός.

(1, 4—6)

εὐλαύνω = προχωρῶ (γνωστὸν ἀπὸ τὸν Ξεν.). — *πυνθάνομαι* = πληροφοροῦμαι. — *στέλλομαι* = ἐκστρατεῖω. — *ἐμβάλλω* = εἰσβάλλω. — *εἴργω* = ἐμποδίζω (εἴργω τὸν στόλον τοῦ πρόσω (ἐνν. ἰέναι)). — *ἀπομάχομαι* = μάχομαι ἀπὸ τῶν τειχῶν πόλεως ἢ φρουρίου (ἐνταῦθα ἀπὸ τοῦ χάρακος). — *ἀνιοῦσι*, ἀνιῶν τοῦ *ἀνέρχομαι*. — *συμμείγνυμι* = συναντῶ. — *διασκεδάζω* = σκορπῶ. — *τῷ ἦρι* = τῷ ἔαρι· *ἄμα τῷ ἦρι* = μόλις ἤρχιζε τὸ ἔαρ. — *ἄμοροι* = οἱ παρὰ τὰ σύνορα κατοικοῦντες, γείτονες. — *δεκαταῖος* = τὴν δεκάτην ἡμέραν. — *χάραξ* = ὄχυρωμα. — *φάλαγξ* (ἔδῳ γενικώτερον) =
X. Παπαναστασίου-Γ. Σουμελίδου, Ἀερ. Ἀνάβ. Ἀλεξάνδρ. ἔκδ. Δ' 4

ἢ παράταξις. — *ὄτι μὴ ταπεινωθέντες* = χωρὶς νὰ ταπεινωθοῦν. — *τοῦ πρόσω* = τῆς περαιτέρω πορείας. — *ἧ, ὡς ἐπίρ.* = ὄπου. — *ἧ ἄποτομώτατον τοῦ ὄρους* = ὄπου τὸ ὄρος ἦτο περισσότερο ἀπότομον. — *πεποίηγντο*, συχνὰ δ' Ἄρρ. παραλείπει τὴν αὔξησιν τοῦ ὑπερσυντελείου. — *Τριβαλλοί*, βαρβαρικὸς λαὸς πρὸς Β. παρὰ τὸν Ἰστρον. — *Ἰλλυριοί*, κάτοικοι τῆς σημερινῆς Ἀλβανίας. — *Ἀμφίπολις*, *Φίλιπποι*, *Ὀρβηλος*, *Αἶμος*, *Νέστος*· ἰδὲ εἰς τὸν χάρτην.

(3, 1—4)

ἐπέροχομαι = διέρχομαι, διατρέχω. — *ἀπείρω* = χωρίζω. — *ἀνίσχω* = ἀνέρχομαι, βγαίνω. — *ἐκδιδοῖ* = ἐκδίδωσι (ἐκδιδό-ω) = ἐκβάλλει, χύνεται. — *ἐμπίμπλημι* = γεμίζω. — *ἐπιπλέω* = πλέω ἐναντίον τινός, ἐπιτίθεμαι διὰ τοῦ στόλου. — *βιάζομαι τὴν ἀπόβασιν* = ἱποβιάζομαι διὰ τῆς βίας. — *ὅποι αἱ νῆες προσπίπτουσιν* = ὄπου ἐπέπιπτον αἱ νῆες, εἰς ὅποιον μέρος προσήγγιζον τὰ πλοῖα. — *συγκεκλεισμένον* = περὶωρισμένον εἰς στενὸν χώρον. — *ἄπορον προσφέρεσθαι* = δύσκολον νὰ προσορμισθοῦν. — *τριταῖος* = τὴν τρίτην ἡμέραν. — *μακραὶ νῆες* = πολεμικὰ πλοῖα. — *ὄξυ* = ὄρμητικόν. — *ἔστε* = ἔως. — *ἴνα*, ἐπίρ. = ὄπου. — *οἷα δὴ* = ἄτε δὴ, = ἐπειδή. — *Ἰστρος*· ὁ Δούναβις.

(3, 6—7)

ἀπάγω = ἀπομακρύνω. — *ἔγνω διαβαίνειν* = ἀπεφάσισε νὰ διαβῆ. — *φκισμένοι* = ἐγκατεστημένοι, κατοικοῦντες. — *διφθέρα* = δέσμα, κατὰ πληθυντ. *διφθέραι* = δέσματα ἐν χρήσει ὡς σκηναί. — *κάρφη* = χόρτος ξηρός. — *μονόξυλα* = πλοῖα, ὡς καὶ νῦν κατεσκευασμένα ἔξ ἑνὸς κορμοῦ. — *εὐπορία* = ἀφθονία. — *πρόσοικοι* = ὄμοροι, γειτονικοὶ λαοί.

(4, 1—5)

διαβάλλω = διαβαίνω, διέρχομαι. — *ἔλαθον προσχόντες ἐν ὄχθῃ* = ἀπεβιάσθησαν εἰς τὴν ὄχθην χωρὶς νὰ τοὺς ἀντιληφθῆ κανεῖς. — *ἐπικλίνω* = πλαγιάζω. — *προήει*, παρατατ. τοῦ *προέρο-*

χομαι = τροχωρῶ. — **ἐξελαύνω** = ἐξέρχομαι ἔξω. — **παράγω** = φέρω τοὺς ἄνδρας ἀπὸ τῆς πλευρᾶς εἰς τὸ μέτωπον, ἀναπτύσσω τὴν ὁδοιποροῦσαν φάλαγγα. — **ἐπάγω** = ὀδηγῶ ἐναντίον τινός. — **ὑπολείπομαι** = ἐγκαταλείπω. — **ἐπανάγω** = φέρω ὀπίσω. — **λήϊον** = σπαρτόν. — **ἡ ἕως** = ἡ αὐγή. — **τὰ ἐργάσιμα** = τὰ σπαρμένα. — **πλαίσιον** = τετράγωνον σχῆμα, **ἐν πλαίσιῳ** = ἐν τετραγώνῳ σχήματι. — **ἐμβολή** = ἔφοδος, ἐπίθεσις = **ξύγκλεισις** = περιορισμός, στένωσις. — **παρασάγγης** (ὄ) = διάστημα πέντε περίπου χιλιομέτρων (μῖα ὥρα δια πεζόν). — **λεία** = λάφυρα. — **εὐμαρῶς** = εὐκόλως. — **πη** = κάπου, κάπως.

(4, 6—7)

προσοικῶ = κατοικῶ πλησίον. — **μέγα φρονῶ** = ὑπερηφανεύομαι, ἔχω μεγάλην ἰδέαν περὶ τοῦ ἑαυτοῦ μου. — **ἐφίεμαι** = ἐπιθυμῶ. — **ἦκω** = ἔχω ἔλθει, ἦλθα. — **δεδίττειται** = τρομάζει, ἐμπνέει φόβον. — **δέδια** καὶ **δέδοικα** = φοβοῦμαι. — **ἐμπίπτω** = πίπτω ἐπάνω. — **ὑπειπὼν** = προσθέσας (εἰπὼν) μὲ κάποιον τρόπον. — **πίστις** = ἔνορκος διαβεβαίωσις. — **δύσπορα** = δυσπρόσιτα. — **Ἴόνιος κόλπος** = τὸ Ἴόνιον πέλαγος. — **προσωτέρω** = πρὸς τὰ ἐμπρός, μακρᾶν.

(11, 3—5)

παραμείβω = παρακάμπτω. — **ἀφικνοῦμαι** = φθάνω. — **ἐξόρμησις** = ἐκκίνησις. — **ὁ νοῦς τῆς θυσίας** = ὁ λόγος, ὁ σκοπὸς τῆς θυσίας. — **οἷ**, προσωπ. ἀντων. προσ. γ' = αὐτῷ. — **ἐφ' Ἑλλησπόντου** — ὡς ἐπὶ Ἀμφίπολιν = πρὸς. — **εὐπειῶς** = εὐκόλως. — **Ἀμφίπολις**, **Στρυμών**, **Πάγγαιον**, **Ἀβδηρα**, **Μαρώνεια**, **Ἐβρος** ἰδὲ χάριτην. — **Κερκινίτις**, λίμνη μεταξὺ Σερρῶν καὶ Στρυμονικοῦ κόλπου νῦν καλουμένη τοῦ Ἀχινοῦ. — **Παιτική**, χώρα Θρακικὴ μεταξὺ Ἐβρου καὶ Μέλανος, ἣν κατόικουν οἱ Παιῖτοι. — **Μέλας**, ποταμὸς τῆς Θράκης· ἐκβάλλει εἰς τὸν ὁμώνυμον κόλπον (νῦν Σάρον). — **Ἐλαιῶς**, πόλις τῆς Θρακικῆς χερσονήσου εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ Ἑλλησπόντου. — **Πρωτεσίλαος**, ἐκ Θεσσαλίας· πρῶτος τῶν Ἀχαιῶν ἀπεβιβάσθη εἰς τὴν Τροίαν καὶ ἐφονεύθη.

(11, 6—8)

καταίρω = προσορμίζομαι. — *κατέχει λόγος* = λέγεται, ὑπάρχει φήμη. — *ὁ πλείων λόγος κατέχει* = λέγεται ἀπὸ τοὺς περισσότερους. — *διαβάλλω τὸν πόρον* = περνῶ τὸ πέραμα, διαπεραιοῦμαι. — *σπένδω* = κάμνω σπονδᾶς, θυσίας. — *ιδρύομαι* = ἰδρύω. — *καθαιρῶ* = καταβιβάζω, παίρω. — *ἀνατίθημι* = ἀφιερώνω. — *παραιτοῦμαι* = ζητῶ τι πρὸς χάριν παρὰ τινος, *παραιτοῦμαι τὴν μῆνιν* = ζητῶ ν' ἀποτρέψω τὴν ὀργήν, ζητῶ νὰ ἐξευμενίσω. — *καθῆκει* = κατέρχεται, φθάνει μέχρις αὐτοῦ. — *στρογγύλα πλοῖα* = ἐμπορικὰ πλοῖα. — *ἀποβατήριος* = προστατεύων τὰς ἀποβάσεις, τὰς ἀποβιβάσεις. — *νεὸς* = ναός. — *Ἐρκείος Ζεὺς* ὁ προστάτης τοῦ οἴκου, διότι ὁ Πρίαμος ἐφρονεῦθη ἀπὸ τὸν Νεοπτόλεμον, υἱὸν τοῦ Ἀχιλλέως, εἰς τὸ προαύλιον τοῦ οἴκου του

(12, 1—5)

ἀνίων, μετοχ. τοῦ *ἀνέρχομαι*. — *ἐξηγήθη (ἐκφέρομαι)* = διαδίδομαι, ἱστοροῦμαι. — *ἐποίησεν ἐν μέτρῳ* = περιέγραψε μὲ ποιήματα. — *ἦσθη (τοῦ ἔδομαι)* = ἐξευμονοῦμαι. — *ἐπέοικα* = ὁμοιάζω. — *ἀλόγτων (ἐάλων, ἦλον) [τοῦ ἀλίσκομαι]* = κυριεύομαι, πιάνομαι, αἰχμαλωτίζομαι. — *οὐκ ἔστιν ὅστις* = οὐδεὶς. — *ἀπαξιῶ ἑμαυτὸν* = θεωρῶ τὸν ἑαυτὸν μου ἀνάξιον, ἀνίκανον, *οὐκ ἀπαξιῶ ἑμαυτὸν τῶν πρώτων* = θεωρῶ τὸν ἑαυτὸν μου ἀπὸ τοὺς πρώτους. — *εὐδαιμονιστέος* = ἄξιος νὰ τὸν μακαρίσῃ κανεὶς. — *τὸ χωρίον τοῦτο ἐκλιπὲς ξυνέβη* = εἰς αὐτὸ τὸ κεφάλαιον εὐρίσκειται εἰς μειονεκτικὴν θέσιν, ἀπέτυχεν ἐδῶ, ἐνῶ κατὰ τὰ ἄλλα ἐπέτυχε. — *καταλογάδην* = εἰς πεζὸν λόγον. — *μέλος* = μελωδία, ᾄσμα. — *φαῦλα* = ταπεινά, ἀνάξια λόγου. — *ἐμποδὼν γενόμενοι* = ἐμποδίσαντες. — *ἐνθεν* = ἐντεῦθεν. — *Ἴλιον*, ἡ ἀρχαία Τροία. — *Σίγειον*, ἀκρωτήριο εἰς τὸν Ἑλλήσποντον, τὴν Ἀσιατικὴν ἀκτὴν. — *Ἰέρων, Γέλων*, τύραννοι τῶν Συρακουσῶν. *Θήρων* τοῦ Ἀκράγαντος. *Κῦρος, Κλέαρχος, οἱ ἅμα ἀλόγτες* κτλ. γνωστὰ ἀπὸ τὴν Ἀνάβασιν.

(12, 6—7)

ἐκδίδοι=ἐκδίδωσι· ἐκδίδωμι=ἐκβάλλω.—ἐνδοθεῖσαν, ἐν-
δίδομαι πρὸς τινος=παραδίδομαι ὑπὸ τινος.—ἐταῖροι, Ἰλη,
Ἰλαρχος, πρόδρομοι· ἰδὲ εἰσαγωγὴν. ὕστεραία=ἡ ἐπομένη
ἡμέρα.—πρὸς τῶν ἐνοικούντων=ἀπὸ τοὺς κατοίκους.—οὔ=
οὔτου.—Ἀρίσβη, πόλις ἐν Τρωάδι.—Περκώτη, πόλις μεταξὺ
Ἀβύδου καὶ Λαμψάκου.—Δάμψακος, πόλις τῆς Μυσίας παρὰ
τὸν Ἑλλήσποντον.—Πράκτιος, ποταμὸς ἐν Τρωάδι.—Ἰδαῖα
ὄρη=Ἰδη, ὀνομαζομένη οὕτω διὰ τὰς πολλὰς αὐτῆς κορυφάς,
ὄρος ἀρχόμενον ἐν Φρυγίᾳ καὶ ἐκτεινόμενον διὰ τῆς Μυσίας.—
Ἔρωτος, κόμη τῆς Τρωάδος.—Κολωναί, πόλις τῆς Μυσίας—
Πρίαπος, πόλις παρὰ τὴν Προποντίδα.

(12, 8—10)

παραινῶ=συμβουλεύω.—ἴεναί διὰ κινδύνου=κινδυνεύειν.
—περιόντας, περιέμι=ὑπερέχω.—προϊόντας, προέρχομαι=
προχωρῶ —ἀφανίζω=καταστρέφω.—ἐμπίμπρημι=καίω, πυρ-
πολῶ.—περιορῶ=παραβλέπω, ἀνέχομαι.—ἐμποιῶ τριβάς=
δημιουργῶ ἀναβολάς.—χιλὸς=χόρτον.—οἷ προσωπ. ἀντ. γ´
=αὐτῶ.

(13, 1—2)

προκατασκευόμενοι=ἄσσοι ἔμελλον νὰ κατοπεύσουν προη-
γουμένως τὰς κινήσεις τῶν ἐχθρῶν.—σαρισσφόροι ἵππεῖς· ἰδὲ
εἰσαγωγὴν.—ἐφίσταμαι=ἵσταμαι ὑψηλὰ ἀπειλητικῶς.—ὡς μα-
χουμένους—μὲ ἀπόφασιν νὰ κάμουν μάχην.

(13, 3—7)

οὐ δοκῶ=δὲν πιστεύω.—λείπομαι=ὑπολείπομαι, εἶμαι
κατώτερος.—αὐλίζομαι=κατασκηῶ.—παρέξειν διαβαλεῖν τὸν
πόρον=θὰ μᾶς ἐπιτρέψουν νὰ περάσωμεν τὸ πέραμα.—
ὑποφθάνω=προκάνω, προφθαίνω.—οἶόν τέ ἐστι=εἶναι δυ-
νατόν.—εἰσὶν αἶ´=τινές, —ἐπίκειμαι=ἐπιτίθεμαι.—ἐκφραυλί-
ζω=περιφρονῶ.—τοῦ μὴ οὐ διαβῆναι=ὥστε νὰ μὴ τὸν πε-

ράσωμεν.—*ἔωθεν*—μέ τὴν αὐγὴν.—*ἐν μετώπῳ*—κατὰ μέτωπον.—*κατὰ κέρας*—ἐν μακροῦ σειροῦ (ἀντίθετον τοῦ ἐν μετώπῳ).—*σφάλμα*—ἀποτυχία, —*δέος*—φόβος.—*πρὸς τῆς δόξης ποιοῦμαι*—θεωρῶ ἄξιον τῆς δόξης—*ἤπερ*, ἐπιροηματικῶς—*ᾧ*που.

(14, 1—4)

παρήγεν, παράγω—πορεύομαι.—*ἐπιτάσσομαι*—τάσσομαι ὀπισθεν.—*ἐχόμενοι*—εἰς τὸ πλευρὸν αὐτῶν.—*ὀλιγον ἀποδέοντες*—κατὰ τι ὀλιγώτεροι.—*παρατείνω*—ἐκτείνομαι εἰς μῆκος.—*ἐπέχω*—προσεγγίζω, πλησιάζω.—*ὑπερδέξια*—ὑπερύψηλα.—*σὺν ἐκπλήξει θεραπεία*—περιποίησις με σεβασμὸν καὶ φόβον.—*ἐπὶ ᾧς*, ἐπίρρ.—(ὅπως τὸ ἰδικόν μας, μετὰ δέ), κατόπιν δέ.

(14, 5—7)

ἔφροστος—ιστάμενος ἀπὸ ὑψηλά.—*ὑπὸ τοῦ ὀκνεῖν*—διότι ἐφοβοῦντο.—*ὡς ἐπικεισόμενοι*—μέ σκοπὸν νὰ ἐπιτεθοῦν.—*ἐγκελεύομαι*—παραγγέλλω.—*ἀλαλάζω*—φωνάζω ἀλαλά—*ἧ παρεῖλκε τὸ ῥεῦμα*—ᾧπου τραβοῦσε τὸ ῥεῦμα, κατὰ τὸ ῥεῦμα τοῦ ποταμοῦ.—*Ἐννάλιος*, θεὸς τῶν μαχῶν.—*ὡς ἀνυστὸν*—δσον τὸ δυνατόν.—*καὶ μὴν*—καὶ μάλιστα.—*τὰ στρατεύματα ἐφροστώτες*—οἱ στρατοὶ ἐφροστώτες.

(15, 1—5)

προσέχω—πλησιάζω.—*πελάζω*—πλησιάζω.—*ξυνηιστήκει*—εἶχε συναφθῆ.—*ἐξῶσαι*, *ἐξωθῶ*—σπρώχνω.—*ἔοικα*—ὁμοιάζω.—*ἐξ ὑπερδεξίου*—ἀπὸ ὑψηλῶν θέσεων.—*ὠθισμός*—σπρώξιμον.—*παλιόν*, ἀκόντιον, ἐλαφρὸν δόρου, ἐν χρήσει παρὰ τοῖς ἰππεῦσιν ὡς δόρου εἶτε ὡς ἀκόντιον.—*ἄφεις*—ῥίψιμον—*σιτίφος*—πλήθος.—*ῥώμη*—δύναμις, ἀνδρεία.—*ξυστὸν κρανεῖνον*—δόρου ἐκ ξύλου κρανειᾶς.—*ἧ*, ἐπίρρ.—*ἐκεῖ ᾧ*που.

(15, 6—8)

πονοῦμαι—πιέζομαι, εὐρίσκομαι εἰς δύσκολον θέσιν.—*κλάω*—*κλῶ*—σπάζω.—*προῖππενύ*—προχωρῶ ἐφιππος.—*παίω*—

κτυπῶ.—*ἔσχε τὴν πληγὴν*—ἔσταμάτησε τὸ κτύπημα.—*ἀνατεινομαι*—ὑψῶνω.—*δοῖσι προυχῶρει*—εἰς ὄσους ἦτο βολικό, ὅσοι ἤμποροῦσαν.—*προσγίγνομαι*—προστίθεμαι, ἔρχομαι πλησίον.—*ἀναβολεὺς βασιλικός*, ὁ βοηθῶν τὸν βασιλέα νὰ ἱππεύσῃ, διότι τότε δὲν εἶχον τοὺς σημερινοὺς ἀναβυλεῖς.—*οὐκ ἀφανῶς*—λαμπρῶς.—*ἔμβολον*—εἰς παράταξιν τριγωνικὴν, σφηνοειδῆ. Λέγεται δὲ οὕτως ἢ παράταξις ἐκείνη, τῆς ὁποίας τὸ πρὸς τὸν ἔχθρὸν ἐστραμμένον μέτωπον ἀπολήγει εἰς ὄξύ. Ἐπέρχεται οὕτω ὁ Μυθριδ. πρὸς διάσπασιν τοῦ μετώπου.—*κοπις*—ξίφος.—*κράνος*—περικεφαλαία.—*πληγῆ*—κτύπημα.

(16, 1—3)

ἐγκλινουσι—στρέφουν τὰ νῶτα.—*ἐνδίδω*—ὑποχωρῶ.—*παραρρήγνυμαι*—σηματίζω ῥῆγμα, ὑποχωρῶ.—*ἐκτρέπομαι*—ἀλλάσσω διεύθυνσιν.—*διαλανθάνω*—διαφεύγω τὴν προσοχὴν.—*ζωγρῶ*—συλλαμβάνω ζωντανούς.—*ἐκπλήξει τοῦ παραλόγου*—διότι ἔξεπλάγησαν (ἔξ ἐκπλήξεως) ἀπὸ τὴν ἀπροσδόκητον ἐπίθεσιν.—*λογισμῶ βεβαίω*—μὲ σταθερὸν ὑπολογισμόν, σταθερὰν ἀπόφασιν.—*ἀποθνήσκει αὐτὸς πρὸς αὐτοῦ*—αὐτοκτονεῖ.—*ὄτι μῆ*—εἰ μὴ, ἔκτος ἑάν.

(16, 4—7)

ἐρόμενος, ἠρόμην τοῦ *ἔρωτῶ*. — *προκρίνω*—προτιμῶ. — *ἀλαξονεύσασθαι παρασχῶν*—δώσας τὴν εὐκαιρίαν νὰ καυχηθοῦν.—*δήσας*, τοῦ *δέω-δῶ*—δένω.—*τὰ δόξαντα*—τὰ ἀποφασισθέντα.—*εἰκόνες*—ἀγάλματα.—*κόσμος*—κοσμήματα.—*ἀτέλεια*—ἀπαλλαγὴ ἀπὸ φόρους.—*τῷ σώματι λειτουργεῖν*—προσωπικαὶ ἀγαγεῖται.—*κατὰ τὰς κτήσεις εἰσφοραὶ*—κτηματικοὶ φόροι (ἐπὶ τῆς περιουσίας φόροι).—*πέδαι*—χειροπέδαι.—*ἀνάθημα*—ἀφιέρωμα.—*ἐν πόλει*—εἰς τὴν Ἀκρόπολιν.—*Διον*, πόλις τῆς Μακ. ἐν τῷ Θερμαϊκῷ κόλπῳ· ἐνιαῦθα ἴσταντο ἀνδριάντες τῶν Μ. βασιλέων.—*Δύσιππος*, ἐπιφανὴς γλύπτης τοῦ 4ου π.Χ. αἰῶνος ἐκ Σικυῶνος.

(17, 1—8)

ἀποφέρω=πληρώνω.— ἐγχειρίζω=παραδίδω.— ἀπαλλάττομαι=ἀναχωρῶ.— ἀφῆκε τῆς αἰτίας=ἐσυγχώρησε.— ὥρα ἔτους ἐξαίφνης=ἀπροσδοκῆτως διὰ τὴν ὥραν τοῦ ἔτους, διότι τέτοια ἐποχὴ δὲν περιέμενε κανεὶς χειμῶνα καὶ βροντάς.— χειμῶν=κακοκαιρία.— νεὼς=ναός.— σύνταξις καὶ ἀποφορὰ φόρων=κανονισμὸς (κατανομὴ) καὶ εἴσπραξις τῶν φόρων.

(17, 9—12)

ἀπαξιώσας παθεῖν=θεωρήσας ἀνάξιον νὰ πάθῃ.— ἐκπίπτω τῆς πόλεως=φεύγω ἀπὸ τὴν πόλιν, ἐξορίζομαι.— κατάγω=φέρω εἰς τὴν πόλιν τοὺς ἐξορίστους.— ξυνηλωῶ=πληρώνω.— ἐπάγομαι=προσκαλῶ τινα μὲ σκοπὸν νὰ πολεμήσω δι' αὐτοῦ ἄλλον.— συλῶ=ἀνασκάπτω, λεηλατῶ ἱερά.— ἀγορεύτω=ἀνασκάπτω.— καταλεύω=πειροβολῶ.— ἀποκτείνω=φονεύω.— προσωτέρω ἐπιζητεῖν=νὰ ζητοῦν περισσότερον.— ξυγκορηθὲν=ἅμα ἐπιτραπῆ.— εὐδοκιμῶ=ἐπαινοῦμαι.— δύσνοια=δυσμένεια, ἀντιπάθεια.— ἄχαρι=κακόν.— οὐ ξὺν δίκῃ=ἀδίκως.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

(4, 7—11)

νήχομαι=κολυμβῶ.— ἔχομαι καύματι=κατέχομαι ἀπὸ ζέσθην.— ἔχομαι σπασμοῦ=κατέχομαι ἀπὸ σπασμοῦς.— ἀνίσχω, ἀνέχω=ἀναβαίνω, βγαίνω.— οἶομαι=νομίζω.— ξύνειμι=εὐρίσκομαι πλησίον, εἶμαι φίλος.— καθῆραι φαρμάκῳ=νὰ δώσῃ καθαρτικὸν φάρμακον.— ῥαῖσαι, τοῦ ῥαῖζω=ῥᾶον ἔχω, καλυτερεύω.— ἐρρωμένος, ἔρρωμαι τοῦ ῥώννυμαι=εἶμαι εὐτολμος, ἱκανός.— βιώσιμος=ὁ δυνάμενος νὰ ζήσῃ.— οὐκ ἀδόκιμος=εὐδόκιμος, εὐπώλητος.— κύλιξ=ποτήριον.— καὶ τὸν=καὶ τοῦτον.— καὶ τὸν κελεύειν=καὶ οὗτος ἐκέλευσε.

(10, 1—7)

ἀντεπάγω = ὀδηγῶ ἐναντίον τινός. — **δεδουλωμένος τῇ γνώμῃ** = ταπεινωμένος τὸ φρόνημα, ὅτι εἶχε χάσει τὸ θάρρος του. — **παριππεύω** = διατρέχω ἔφιππος. — **κυμαίνω** = ἀποσπῶμαι ὡς κύμα. — **εἰκάζω** = ὑποθέτω. — **διέσχε** = διεχωρίσθη εἰς δύο. — **παρρηγήγγυμαι** = διαρρηγήγγυμαι, διαχωρίζομαι. — **ἄπτομαι τοῦ ἔργου** = πιάνομαι. — **ἀνασώζομαι** = ἀνακτῶ. — **ἡμελημένοι** = ἄσημοι, ἀφανεῖς. — **σχολαῖος** = βραδύς. — **εὐεφοδώτερον** = καταλληλότερον διὰ ἔφοδον. — **κατ' ἀξίωσιν** = διὰ τὸ ἀξίωμα, τὸν βαθμόν. — **ἐν ἀπόπτῳ ἔχω** = πόρρωθεν ὄρῳ, ἔχω ἐν ὄψει. — **πολλαχῆ** = εἰς πολλὰ μέρη. — **πάντη** = πανταχοῦ. — **βάδην** = μὲ βῆμα κανονικόν, ὄχι τροχάδην. — **ξυντονωτέρα πορεία** = ταχύτερα, γοργοτέρα. — **τῇ ἴσῃ σπουδῇ** = ἐξ ἴσου γρήγορα, μὲ τὴν αὐτὴν σπουδῆν. — **εὐπραγία** = ἐπιτυχία, εὐτυχία. — **ἔστιν ὅπου** = ἐνιαχοῦ, κάπου.

(11, 1—3)

τὸ πονούμενον = τὸ πιεζόμενον, τάλαιπωρούμενον. — **ὑπερφαλαγγέω** = ὑπερφαλαγγίζω περικυκλῶ τὸ στράτευμα τοῦ ἐχθροῦ. — **κόπτω** = κτυπῶ, πλήττω. — **ἀπορρηγγυμι** = ἀποκόπτω, διαρρηγγύω. — **ἀμβάτης** = ἀναβάτης. — **πεφοβημένως** = μὲ φόβον, πανικόν. — **πρὶν ἀπορραγήναι** = εἰμὴ ἀφοῦ ἀπεσπάρθησαν. — **εὐρώστω** = γενναίως.

(11, 4—7)

ἐφοβήθη = ἐτρόπη εἰς φυγὴν πανικόβλητος. — **ἐνέκυρσε** = ἐνέτυχε, τοῦ **ἐγκύρω** ἢ **ἐγκυρέω** = συναντῶ. — **ἐπιγενομένη** = ἐπελθοῦσα. — **ἀλῶναι**, τοῦ **ἀλίσκομαι** = κυριεύομαι, πιάνομαι. — **ἀφείλετο ἀλῶναι** = ἀφῆρεσεν ἀπὸ αὐτὸν τὸν κίνδυνον νὰ συλληφθῇ. ἀπήλλαξεν αὐτὸν τοῦ κινδύνου τῆς συλλήψεως. — **συσκοιάζει** = σκοτεινιάζει. — **δυσχωρία** = κακοτοπία. — **κάνδυσ** = μανδύας (Μηδικός). — **φάος** = φῶς, ἡμέρα. — **ἐς τὸ ἔμπαλιν** = ὀπίσω.

(11, 8—10)

ξυνεπισπόμενος, ξυνεφέπομαι—ἀκολουθῶ μαζί.—*δμότιμοι*, ἐκαλοῦντο οἱ εὐγενεῖς οἱ πρὸς ἀλλήλους ἴσοι—οἱ εὐπατρίδαι (ἐπὶ τοῖς ἀρχαίοις οἱ δμότιμοι διάγουσι, Ξεν.).—*ἐς πολυτελή δίαιταν*—πρὸς μεγαλοπρεπῆ τρόπον ζωῆς.—*Μαιμακτηριῶν*, μὴν Ἀττικὸς ἀντιστοιχῶν μὲ τὸν 8)βριον—9)μβριον.

(12, 1—2)

τιτρώσκω—πληγῶν.—*ἐκτεταγμένη*—παρατεταγμένη.—*ἐπικοσμῶ*—ἐγκωμιάζω, ἐπαινῶ.—*ἃ ἔτι ἐνδεᾶ ἦν*—ὅσα ἀκόμη δὲν εἶχαν πληρωθῆ.—*ἀνῆκε*—ἐχάρισε.—*σωματοφύλακες*· ἰδὲ ἐν εἰσαγωγῇ στρατὸς Ἀλεξάνδρου.

(12, 3—8)

ἐπανῆκεν—ἐπέστρεψεν.—*ἐξηρημένη*, τοῦ *ἐξαιροῦμαι*—χωρίζω ὡς τιμητικὸν δῶρον.—*πυθῆσθαι*, τοῦ *πυνθάνομαι*—ἔρωτῶ.—*ἀνομιώζω*—θρηνῶ, κλαίω θορυβωδῶς.—*διαπολεμεῖται ἐννόμως*—διεξάγεται πόλεμος σύμφωνα μὲ τὰ ἐπικρατοῦντα νόμιμα.—*ἀμφιγνοῶ*—ἀμφιβάλλω.—*ἐστάλθαι*, τοῦ *στέλλομαι*—εἶμαι στολισμένος, ὡπλισμένος.—*καταιδούμαι*—ἐντροπιάζομαι.—*τῆς νυκτὸς ἧ ἐπανῆκεν*—τὴν νύκτα κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπέστρεψεν.—*θεραπεία*—περιποίησις, ὑπηρεσία.—*διαμαρτία*—ἀποτυχία.—*κατοίκιςις*—λύπη, συμπάθεια.—*καὶ ἐκεῖνον εἶναι Ἀλέξανδρον* ὁ Ἀλέξανδρος ἠγάπα πολὺ τὸν Ἡφαιστίωνα, διότι ἕξετιμα αὐτὸν διὰ τὰς ἀρετὰς του.

(14, 1—3)

ἀμύνω—ἀποκρούω ἐχθρόν.—*ἀξιῶ*—παρακαλῶ, ζητῶ.—*τὰ πιστὰ*—πίστεις—ἐνόρκους διαβεβαιώσεις, ὄρκους.

Φίλιππος ἤρξεν ἀδικίας· ἀπέστειλε τῷ 337 π. Χ. τὸν Ἀταλὸν καὶ τὸν Παρμενίωνα εἰς τὴν Ἀσίαν πρὸς ἀπελευθέρωσιν ἀπὸ τῶν Περσῶν τῶν αὐτόθι Ἑλλήνων.

(14, 4--9)

ἀντιγράφω = ἀπαντῶ με γράμμα. — **κακῶς ποιῶ** = βλάπτω. — **υπάρχω** = κάμνω πρῶτος τὴν ἀρχήν. — **συνετάξατε** = ἐβάλατε, παρεκινήσατε. — **κομπάζω** = καυχώμενος λέγω. — **ἐπιστέλλω** = ζητῶ δι' ἐπιστολῆς. — **ἀντιλέγω** = ἔχω ἀντίρροσιν, ἀντιθέτους ἀξιώσεις. — **ὑπομένω** = περιμένω. — **ὑπὲρ ἐμοῦ** = περὶ ἐμοῦ. — **οὐκ ἐπιτήδεια** = ὄχι εὐνοϊκά. — **ἐξ ἴσου** = ὡς ἴσος πρὸς ἴσον. — **οὗ ἂν ἦς** = ὅπου καὶ ἂν εὐρίσκεισαι. — **Βαγῶας**, χιλίαρχος ὁ ὁποῖος δηλητηριάσας τὸν Ἄρταξέρξην ἀνεβίβασεν εἰς τὸν θρόνον τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἄρσην, δολοφονήσας δὲ ἔπειτα καὶ τοῦτον ἀνεβίβασε τὸν φίλον του διοικητὴν τῆς Ἀρμενίας Δαρεῖον παρ' οὗ ἔπιε τὸ δηλητήριον.

(25, 1—4)

ξυνέχομαι = ἀπασχολοῦμαι. — **ἀγαπῶ** = ἱεροῦμαι, εὐχαριστοῦμαι. — **δέομαι** = ἔχω ἀνάγκην. — **ἀπέγνων** = ἔχασε πᾶσαν ἐλπίδα, **ἀπέγνων τὰς ξυμβάσεις** = ἔχασε πᾶσαν ἐλπίδα συνεννοήσεως. — **ξύλλογος** = συνέλευσις. — **μήποτε ἂν ἀλῶναι** = ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κυριευθῇ ποτε. — **διαρκῆ** = ἐπαρκῆ, ἀρκετὰ. — **χρόνιος** = μακροχρόνιος. — **ψαμμώδης** = ἀμμώδης. — **τεναγώδης** = με δηχὰ νερά, τέλματα.

(26, 1—4)

συμπήγνυμι = συναρμολογῶ, κατασκευάζω. — **ἀποδείκνυμαι γνώμην** = ἐκφέρω γνώμην. — **χώννυμι χῶμα** = ἐπισωρεύω χῶμα. — **ὡς ἐξ ἴσου ἀπὸ τοῦ χωσθέντος ἐπάγεσθαι τὰς μηχανὰς** = με τὴν σκέψιν νὰ φέρῃ τὰς μηχανὰς ἐπάνω ἀπὸ τὸ χῶμα ἀπὸ τὸ ἴδιο ὕψος. — **ἐξῆρθαι, ἐξαιρομαι** = ὑψώνομαι. — **κατάρχομαι τοῦ ἱερείου** = κάμνω ἀρχὴν τοῦ θύματος, δηλ. καθιερῶ αὐτὸ ἀποκόπτων τὰς τρίχας τοῦ μετώπου του καὶ θίπτων αὐτὰς εἰς τὸ τῆς θυσίας πῦρ ὡς ἀπαρχήν. — **ἐπίμαχον** = κατάλληλον διὰ ἐπιθεσιν. — **ἀπορον** = δύσκολον, ἀδύνατον. — **ἱερεῖον** = θυσιαζόμενον ζῶον.

(27, 1—2)

τέως μὲν = κατ' ἀρχάς μὲν. — *ἐκδρομή* = ἔξοδος. — *ποιητὸν χῶμα* = συσσωρευθεῖσα γῆ. — *ἔσχε* = ἔσταμάτησε. — *τοῦ μὴ ὠσθῆναι* = ὥστε νὰ μὴ ἀπορροσθοῦν. — *κατὰ τοῦ χῶματος* = κάτω ἀπὸ τὸν σωρὸν τοῦ χῶματος. — *καταπέλτης*, πολεμικὴ μηχανὴ δι' ἧς ἐξηκόντιζον βέλη, καὶ τὸ βλήμα τοῦ καταπέλτου. — *διαμπᾶξ* = πέρα πέρα.

(27, 3—7)

ῥεῖπετο, ἐρήριμαι, τοῦ *ῥεῖπω* = καταρρίπτω, κατακρημνίζω, καταστρέφω. — *ὑφιζάνω* = κάθιμαι (κατακαθίζω, βυθίζομαι). — *κατεῖχον τοῖς βέλεσιν ἐπὶ πολὺ* = ἐδέσποζον εἰς μεγάλην ἔκτασιν μὲ τὰ τοξεύματα. — *ἀναστέλλω* = ἀποκρούω, ἀπομακρύνω. — *ὡς μὴ χαλεπὴν τὴν προσβολὴν ἐνδοῦναι* = ὥστε νὰ ἐπιτευχθῆ ὄχι δύσκολα ἢ προαγωγὴ τῶν κλιμάκων εἰς τὰ χαλασμένα μέρη. — *μεταποιοῦμαι ἀρετῆς* = θέλω νὰ φανῶ ἀνδρεῖος. — *κατασχίσαντες* = ἀνοίξαντες διὰ τῆς βίας, κατακόψαντες, σχίσαντες μὲ πελέκεις τὰς πύλας. — *μετάπεμπτος* = προσκληθεῖς. — *εὖρος* = πλάτος. — *στάδιοι*, μέτρον μήκους ἴσον πρὸς 30 ἑκατ. τοῦ μέτρου. — *ἔρις* = ἄμιλλα. — *ῥουρίω* = ὡς φρουρίον. — *τῆ μὲν — τῆ δὲ* = ἄλλοῦ μὲν — ἄλλοῦ δέ.

Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ (Μουσείο Ἐθνικὸν Ἰστορικόν)

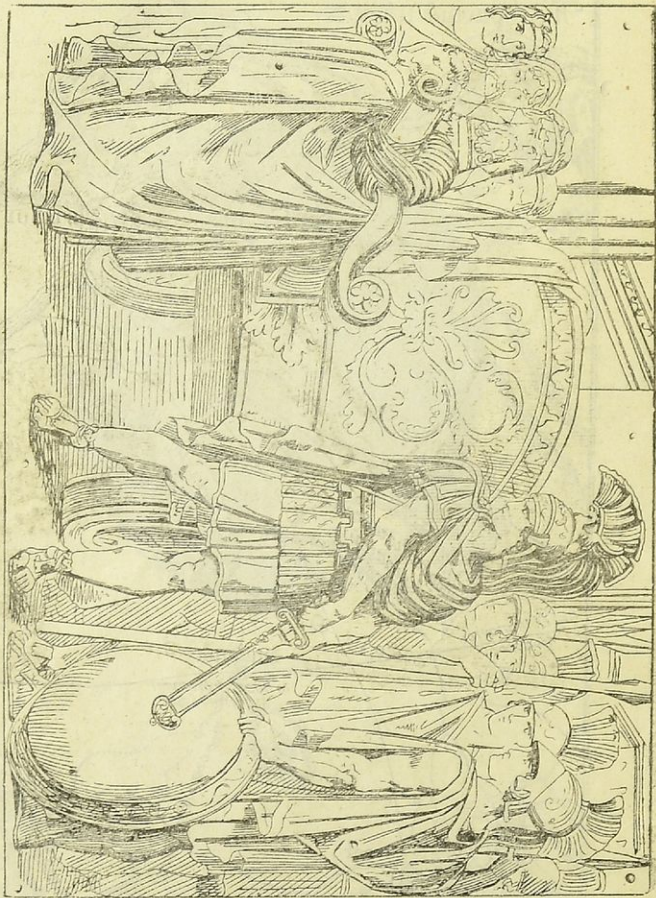
ΚΑΛΥΨΟΥΣ 9

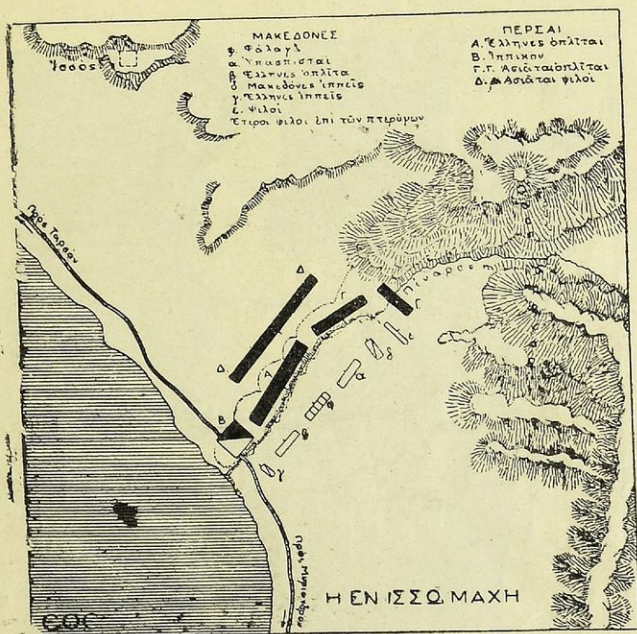
ΑΘΗΝΑΙ

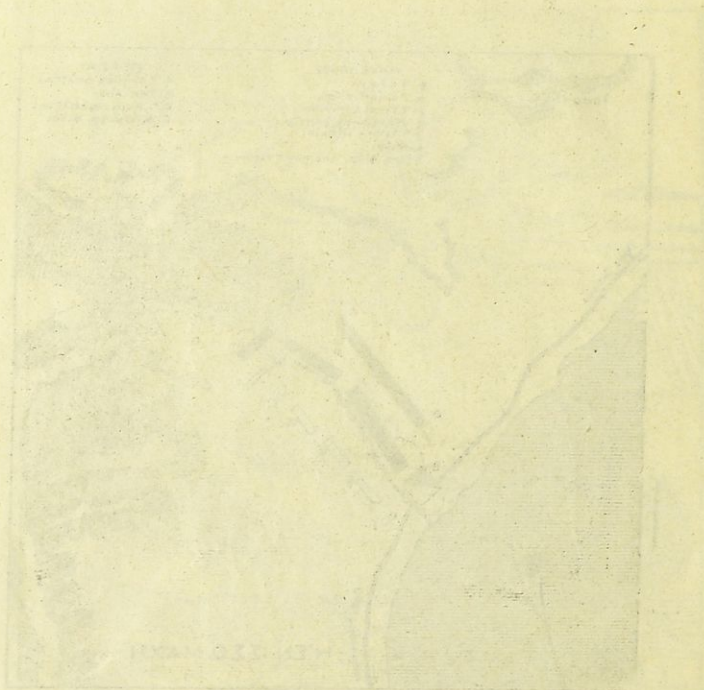
Δαρεΐος.

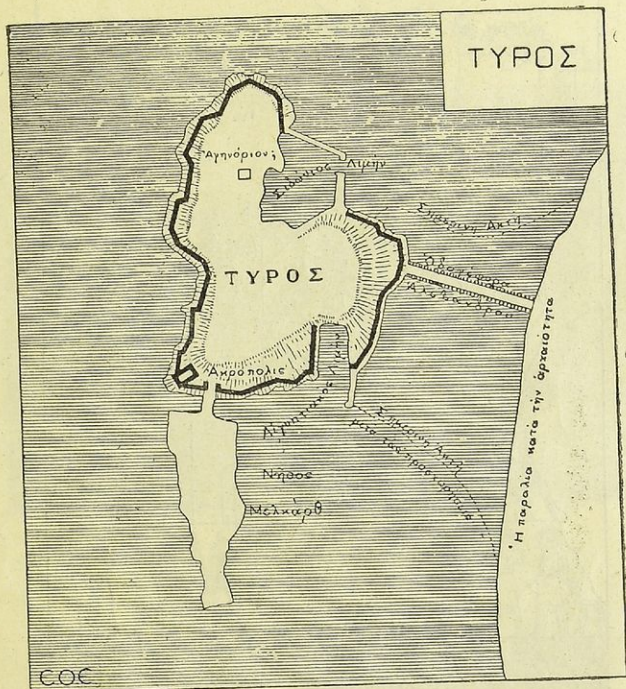
Γόθιος δεσμός.

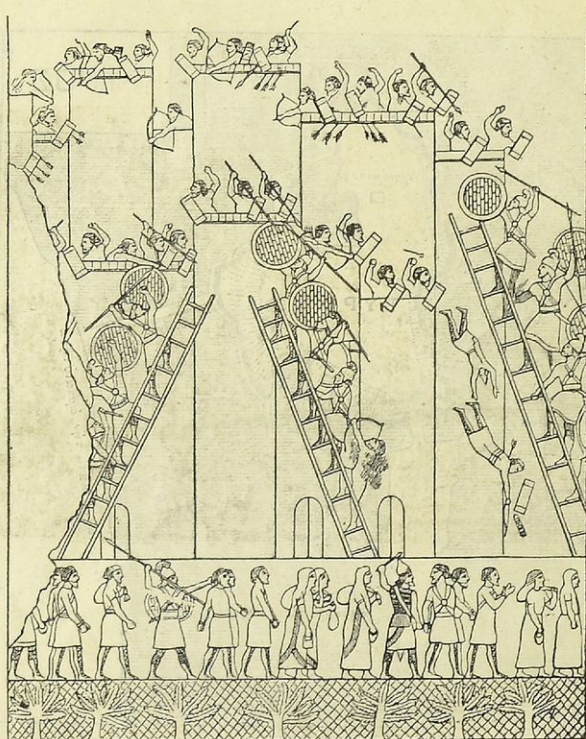

X. Παπαναστασίου-Γ. Σουμλιδου. Ἄρχ. Ἀνάβ. Ἀλεξάνδ. ἔκδ. Δ' 5

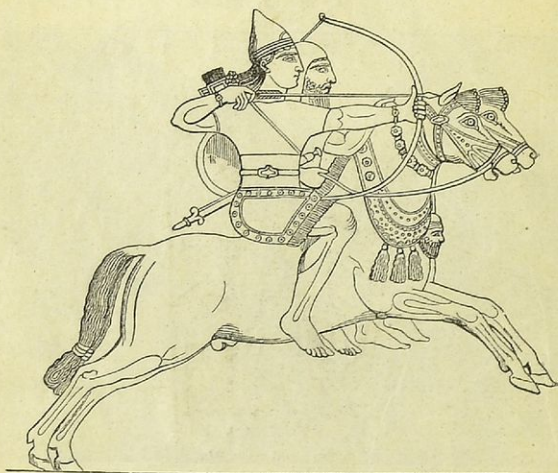

Ἐπίθεσις κατὰ φρουρίου.

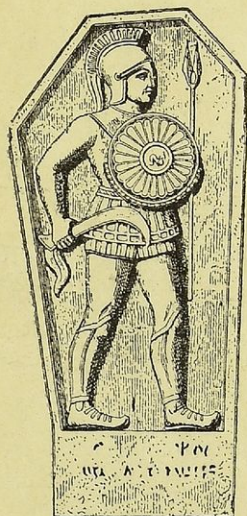
(Παράστασις ἐπὶ Ἀσσυριακοῦ μνημείου)

Μακεδονική φάλαγξ.

Πέρσαι τοξόται ἔφιπποι.

Ὀπλίτης Πέρσης.

Μ Γ Τας Γ Τθ θο

εαδ

οροφω

Ευθεα

Τοια τα αγαθα της ανωταμεινυσεω
δια την εθνην δημοκρατιαν

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Αὐγούστου 1932

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Ἀριθ. $\frac{\text{Πρωτ. 44492}}{\text{Διεκπ. 15238}}$

Πρὸς τὸν κ. Ἰωάννην Ν. Σιδέερν
Βιβλιοκδότην

Ἀνακοινοῦμεν ὑμῖν, ὅτι διὰ ταῦταριθμοῦ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐκδοθεῖσης τὴν 20/7/1932 καὶ δημοσιευθεῖσης τὴν 29/7/1932 εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 80 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἐνεκρίθη συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 5045 καὶ τὴν ἀπόφασιν τῆς οἰκείας κριτικῆς ἐπιτροπείας, τὴν περιλαμβανομένην εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 464 πρακτικὸν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου, τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀρριανοῦ Ἀνάβασις Ἀλεξάνδρου» βιβλίον τῶν Γ. Σουμελίδου καὶ Χ. Παπαναστασίου, ὡς διδ. κτικὸν βιβλίον πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῆς Β' τάξεως τῶν Γυμνασίων διὰ μίαν πενταετίαν ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1932—33, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως κατὰ τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ βιβλίου τούτου συμμορφωθῆτε πρὸς τὰς ὑποδείξεις τῆς κριτικῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐντολῇ τοῦ Ὑπουργοῦ

Ὁ Διευθυντῆς
(Τ. Σ.) Ε. ΚΑΚΟΥΡΟΣ

«Περὶ τοῦ τρόπου τῆς διατιμῆσεως τῶν ἐγκεκριμένων
διδασκτικῶν βιβλίων»

Τὰ διδασκτικὰ βιβλία τὰ πωλούμενα μακρὰν τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεώς των ἐπιτρέπεται νὰ πωλῶνται ἐπὶ τιμῇ ἀνωτέρᾳ κατὰ 15 % τῆς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος Διατάγματος κανονισθεῖσης ἄνευ βιβλιοσήμου τιμῆς πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς δαπάνης συσκευῆς καὶ τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως ἐπὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ μέρους τοῦ ἔξω φύλλου ἢ τῆς τελευταίας σελίδος τούτου ἐκτυπῶνται τὸ παρὸν ἄρθρον.

Χ. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ - Γ. ΣΟΥΜΕΛΙΔΟΥ
ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ

ΑΡΡΙΑΝΟΥ

ΑΝΑΒΑΣΙΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

ΕΚΔΟΣΗ

Διὰ τὴν Β' τάξιν τῶν Γυμνασίων
καὶ Ἡμιγυμνασίων

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ

Ἀριθ. ἀδείας κυκλοφορίας	76.199
	27-9-37
Τιμὴ ἄνευ βιβλιοσήμου	12.—
Ἄξια βιβλιοσήμου	4.80
Πρόσθετος φόρος Ἀναγκ. Δανείου	1.40
Τιμὴ μετὰ βιβλιοσήμου Δρ.	18.20

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΠΡΟΕΣΤΟΣ
ΚΑΛΥΨΟΥΣ Θ
ΑΘΗΝΑΙ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΣΙΔΕΡΗ

52 — ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ — 52

1937

